

Opozicija siūlo panaikinti įstatymą dėl Valdovų rūmų atstatymo

Vilnius, spalio 16 d. (BNS) — Seimo desinėsios opozicijos atstovai siūlo panaikinti įstatymą, numatantį valstybės lešų skyrimą Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės (LDK) Valdovų rūmų atstatymui.

Tokį projektą Seimo posėdžių sekretoriato pirmininkas Virginijus Martišauskas, modernusis krikščionis demokratas Algis Kasėta ir liberalas Eligijus Masulis.

„Valstybės prisiimtas stambus finansinis įsipareigojimas kuo skubiau įgyvendinti vieną kontroversiškai vertinamą projektą nėra pateisinamas socialine prasme ir neteisingas kitų neatidėliotino finansavimo reikalaujančių, didžiulę archeologinę bei istorinę reikšmę turinčių nekilnojamojo kultūros paminklų atžvilgiu“, teigia projekto autoriai.

Įstatymas dėl Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Valdovų rūmų atkūrimo ir paskirties buvo priimtas pernai spalį. Jis nustatė, kad Valdovų rūmų atkūrimas ir atkurtų Valdovų rūmų veikla yra finansuojama iš valstybės biudžeto nuo 2001 metų.

Prieš porą savaitių vyriausybė patvirtino 2002-2004 m. Valstybės investicijų programą, pagal kurią Valdovų rūmų atkūrimo darbas ketinama skirti 7 mln. litų.

Šiam sprendimui nepritarė prezidentas Valdas Adamkus, kuris suabejojo, ar tikslinga dabar, kai stinga lešų kultūrai, pradėti Valdovų rūmų sienų atkūrimą. Visuomenėje taip pat suaktyvėjo diskusija, ar reikia atstatyti rūmus.

Liberalų frakcijos nariai antradienį Seime surengė spaudos konferenciją teigė, jog

Nežinomas asmuo Vilniuje sėja nerimą dėl juodligės

Vilnius, spalio 16 d. (BNS) — Pirmadienį Lietuvos dienraščio „Respublika“ redakcijos pašto dėžutėje buvo rasti anoniminiai laišukai su kol kas nežinomomis sudėties milteilais, kurie pasėjo nerimą dėl galimo juodligės užkrato.

Antradienį panašūs vokai su baltos spalvos milteilais atėjo paštu ir Prezidentūrai ir JAV ambasada. Įtartini vokai buvo perduoti iškviečiami policijos ir kitų specialiųjų tarnybų darbuotojams, kurie juos nuvežė ištirti į Visuomenės sveikatos centro laboratorijas.

Šio centro Mikrobiologijos laboratorijos vedėja Kazimiera Rutienė pareiškė, kad iš Prezidentūros ir JAV ambasados atvežti vokai bei juose buvę milteilai yra labai panašūs į tuos, kurie pirmadienį buvo rasti dienraščio „Respublika“ redakcijos pašto dėžutėje. Vokuose, be milteilių, buvo ir languoto popieriaus lapeliai su užrašu ranka „Džihad“, t.y. „šventasis karas“.

Milteliai yra tiriami. Tuo tarpu, pasak K. Rutienės, atlikus pirminius tyrimus, milteiluose, kurie buvo atsiųsti į „Respublikos“ redakciją, juodligės užkrato nerasta. „Niekas neauga jokiose mitybinėse terpėse, mikroskopu taip pat nieko nematom“, sakė K. Ru-

rūmų atstatymas yra neįmanomas, juos galima tik iš naujo pastatyti. „Valdovų rūmų negalima atstatyti, nes trūksta istorinės medžiagos“, sakė Liberalų frakcijos narė, architektė Jūratė Juozaitienė. Pasak jos, „atstatymas remiasi keturiais piešiniais, iš kurių vienas yra nupieštas, kai rūmai jau buvo sugriauti“. „Atstatyti galima tik holivudinį muliažą“, pažymėjo ji.

Jos nuomone, rūmų pastato statybos kainuotų apie 120 mln. litų, o kartu su įrengimo išlaidomis ši suma gali išaugti iki 200 mln. litų. Pasak J. Juozaitienės, Valdovų rūmų statyba neturėtų būti finansuojama mokesčių mokėtojų lėšomis. „Ar tai netampa pseudo-patriotine ir populistine valdžios idėja?“, klausė liberalė.

Kito spaudos konferencijoje dalyvavusio Liberalų frakcijos nario Jono Jučo nuomone, dėmesys turėtų būti skiriamas išlikusių architektūros ir kultūros paminklų, pavyzdžiui Užutrakio dvaro, atstatymui. Šio dvaro sutvarkymą prieš keletą metų parėmė ir prezidentas V. Adamkus, kartu pasisakęs už privataus kapitalo įtraukimą į šį projektą.

Valdanciosios Socialdemokratinės koalicijos frakcijos atstovai pirmadienį atmetė opozicijos ir prezidento kritiką, teigdami, jog vyriausybė vykdo tai, ką ją įpareigojo Seimo priimtas įstatymas. „Ar prezidentas siūlo vyriausybei nevykdyti įstatymo?“, klausė vienas iš frakcijos vadovų, Seimo pirmininko pavaduotojas Vytenis Andriukaitis.

Praėjusią savaitę premjeras A. Brazauskas pareiškė, jog Seimas turi teisę atšaukti įstatymą, pagal kurį finansuojamas rūmų atstatymas.

tienė. Tačiau ji teigė, kad vokiečiai baltos spalvos milteilai nėra skalbimo milteilai, kaip anksčiau spėta.

Miltelius dar tiria chemikai, kad nustatytų jų kilmę. Taip pat atliekami tyrimai su pelėmis.

„Man atrodo, tai yra vaiku žaidimėlis“, sakė K. Rutienė. Įvairiose pasaulio valstybėse šiomis dienomis būta incidentų, kurie sukėlė nuogąstą, kad paštu gali būti platinamas mirtinai pavojingas juodligės užkratas.

* „Vakar idėmiai išsiūrečiau ir keistajame laiške su milteilais išvedžiotus žodžius. Atrodo, tokį braižą esu jau mačiusi. Tikiosi archyve rasti siuntę duomenis“, sakė „Respublikos“ laišku skyriaus žurnalistė Ona Stankevičiūtė. (R, Elta)

* Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatos situacijų centro epidemiologijos skyriaus vedėjas Antanas Velykis sakė, kad pagrindinis panika Lietuvoje tikrai nėra. Pasak A. Velykio, „Respublikos“ dienraščio redakcijos dėžutėje vakar rastas laiškas su neaiškios kilmės milteilais tikriausiai tik vaikščio išdaiga. A. Velykis sakė, kad net medikai iš Amerikos gauna nepilną, netikslų, gero-

Antradienį Lenkijos ir Lietuvos prezidentai — Aleksander Kwasniewski (kairėje) ir Valdas Adamkus — Kaune atidarė tarptautinę mugę „Polexport 2001“. Perkirpus juostą, ant mugės dalyvių iš viršaus pabiro Lietuvos ir Lenkijos valstybinių vėliavų spalvų balionai. Apžiūrėdami mugę, prezidentai stabtelėjo prie šviestuvų, stiklo, saldainių gamintojų stalų. Aštuntą kartą vykstančioje mugėje dalyvauja beveik 200 Lenkijos, bendrų Lietuvos ir Lenkijos bei Lietuvos imonių, taip pat Latvijos, Baltarusijos, Karaliaučiaus srities, Danijos ir Vokietijos bendrovių atstovai. Parodoje daugiausia rodomi statybos įrenginiai, tekstilė, apranga ir avalynė, žemės ūkio ir maisto produktai, chemijos ir kosmetikos gaminiai, įstaigų įranga, baldai ir kitokia produkcija. (Elta, nuotr.)

Tėvynėje pasižvalgius

* Kauno civilinės saugos tarnybos vedėjas Jonas Griškevičius įsitikinęs, kad svarbiausias strateginis miesto objektas — hidroelektrinė — yra gana saugus. Netgi lektuvus, iširėžęs į elektrinės pylimą, visiškai jo nesugriautų. Hidroelektrinė yra pastoviai veikianti įmonė, ją statant, apsaikčiuota net atominės bombos sprogimo rizika, tad kauniečiams nerimauti nėra pagrindo. (KD, Elta)

* Specialistai spėja, kad po keleto mėnesių Lietuvoje gali padaugėti nelegalių migrantų, vykstančių iš Afganistano. Manoma, jog JAV besirušiant smūgiams Afganistane ir jau pradėjus karinius veiksmus, į kaimynines Vidurios Azijos valstybes iš Afganistano plūstelėjo šimtai tūkstančių afganų. Tikėtina, kad dalis jų patrauks toliau — į Vakarų Europą. Tokiu atveju yra tikimybė, jog pabėgėliai iš Afganistano gali pasirinkti Lietuvą kaip tranzitinę valstybę. (KD, Elta)

* Premjeras Algirdas Brazauskas turi naują kalbų rašytoją — jo komandą papildė patarėja, istorikė 45 metų Džiuljeta Žiugždienė, kuri dirbo su A. Brazausku ir tuomet, kai jis buvo prezidentu, o pasibaigus jo kadencijai — jo visuomeninio fondo administracijos vadove. Ji sakė, kad A. Brazauskas ją pasikvietė kalbų ir sveikinimų rašymui. Dabar A. Brazauskas asmeninio pasitikėjimo komandą sudaro 11 žmonių: 7 patarėjai, sekretoriato vadovas, atstovė spaudai ir vyriausybės kancleris bei jo pavaduotojas. (BNS)

kai iškreiptą vaizdą dėl juodligės sukėlėjo požymių. Nėra iki galo aiški tų užkratų kilmė: ar jie natūralūs, ar pasklidę iš mokslinių laboratorijų, sakė A. Velykis. (KD, Elta)

* Seimas pritarė socialdemokrato Justino Karoso pasiūlytai Alkoholio kontrolės įstatymo pataisai, kuria numatoma sanatorijoms priklausančiose viešojo maitinimo įmonėse leisti prekiauti ir stipriais alkoholiniais gėrimais. Parlamentarai taip pat pradėjo svarstyti trijų socialdemokratų parengtą įstatymo pataisą, leidžiančią prekiauti alkoholiu degalinėse. Dabar galiojantis įstatymas draudžia sanatorių kavinėse prekiauti stipresniais nei 15 laipsnių alkoholio koncentracijos gėrimais, o degalinėse leidžia prekiauti tik alumi. „Nežinau nei ką pasakyti. Tiesiog plaukai ant galvos stojasi, kai matai teikiant tokius įstatymo projektus! Suprantu, kai caras statė Lietuvoje smukles, norėdamas Lietuvą demoralizuoti. Tačiau ko jūs siekiate, Seimo nariai?“, piktinosi ir klausė krikščionis demokratas Petras Gražulis. (BNS)

* Daugiau nei trečdalis įvairioms Seimo frakcijoms priklausančių Seimo narių reikalauja, jog artimiausiam parlamento posėdyje būtų svarstomas nutarimas siūlantis vyriausybei peržiūrėti savo sprendimą dėl „Lietuvos dujų“ privatizavimo modelio. Reikalavimą svarstyti nutarimą parašė 48 Seimo nariai, o Seimo statutą numato, kad pareikalavus ne mažiau kaip 47 parlamentarų, jų siūlomą klausimą privalo būti svarstomas artimiausio visuotinio posėdžio metu. (BNS)

* Savaitgalį susijungiančios keturios „nykštukinės“ dešiniosios partijos negali surasti vadovo. Romas Kilikauskas abstulbintas dėl partijų veikimo metodų. Jis sakė manąs, kad susivienyti planuojančios dešiniosios politinės partijos norėjo tik prisidengti jo vardu. (LA, Elta)

* Vyriausybė ketina skirti 8,000 litų iš savo rezervo fondo monsinojaro Kazimiero Vasiliausko laidotuvių išlaidoms iš dalies padengti. Piniagai bus pervesti monsinojaro paskutiniąją kelionę rengiančiai Vilniaus arkivyskupijos kurijai. Dėl laidotuvių vyriausybė pakeitė savo planus trečadienį surengti išvažiuojamąjį posėdį Dotnuvoje, nes daugelis ministrų norėjo atiduoti paskutinę pagarbą monsinojorui. (BNS)

* Susivienijimas „Gazprom“ „Lietuvos dujų“ tiekėjo konkurse ketina dalyvauti su „Gazprom“ ir Vakarų Lietuvos pramonės ir finansų korporacijos valdoma „Stella Vitae“, kuri yra pagrindinė „Lietuvos dujų“ kuro tiekėja. (LR, Elta)

* Bendrovė „Klaipėdos energija“ įsiskolinusiems gyventojams grasina atjungti karštą vandenį. Pirmiausia už įsiskolinimus karštas vanduo bus atjungiamas neprivatizuotų, Klaipėdos savivaldybei priklausančių butų gyventojams, kurių skolas yra didžiausios. Bendrovė neturi galimybių skolininkams atjungti šildymo, todėl nutarta butuose atjungti karštą vandenį. Kai kurių gyventojų skolas už šildymą siekia po kelis tūkstančius litų. Bendra gyventojų skola yra 6.4 mln. litų. Paliginus su praėjusiais metais, skola šiame išaugo 660,000 litų. (BNS)

* Lietuvos sostinės kalėjimai tapo patraukliais objektais užsienio investuotojams. Verslininkų iš Anglijos dėmesį patraukė Lukiškių tardymo izoliatorių kalėjimas. Jau imta kalbėti apie galimybes čia įkurti šiuolaikišką pramonę centrą. Prancūzų verslo atstovai puoselėja planus griežtojo režimo pataisos darbų kolonijoje, esančioje sostinės Rasų gatvėje, steigti modernų tarptautinį mokymo institutą su studentų miesteliu. (LR, Elta)

* Didžiosios Lietuvos baldų gamyklos pripažįsta, kad pastaruoju metu daugėja smulkių gamintojų, kurie ima sudaryti aktyvią konkurenciją. Baldžiai teigia, kad iš užsienio, ypač Lenkijos, gabenamus baldus jau išstumė vietos gaminiai. Smulkieji Lietuvos baldų gamintojai tvirtina, jog jų gaminių kokybė patenkina vidutines pajamas gaunančių žmonių poreikius. (KD, Elta)

* Didžioji pasaulio aviacijos verslo krizė kol kas beveik nepakoregavo Lietuvos oro keliais gavenamų krovinių srautų ir apimčių. Kauno oro uostas yra didžiausias tokių krovinių gabenimo centras Baltijos valstybėse. (KD, Elta)

* Pirmadienį Bruselio oro uoste buvo sulaukytas ir į policijos nuovadą pristatytas Rusijos „Ural-Great“ krepšinio komandos vyriausiojo trenerio asistentas Valdemaras Chomičius. Kaip paaiškėjo, Belgijos policija jo ieško ne vienerius metus. 1994 m. Belgijoje, V. Chomičius paprašė klubo, kurį atstovavo, užbaigti tvarkyti socialinį draudimą bei apie jo išvykimą iš valstybės informuoti atitinkamas instancijas. Tačiau klubas to nepadarė, ir nuo 1994 m. V. Chomičius Belgijos policijos duomenų bazėje buvo laikomas dingusiu be žinios. Nors netrukus paaiškėjo tikroji situacija, lietuvis į Belgiją nebuvo įleistas. (BNS)

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Islamabadas. Pakistanas remia JAV karo veiksmus Afganistane iki pat jų pabaigos, antradienį pareiškė prezidentas Pervez Musharraf po derybų su JAV valstybės sekretoriumi Colin Powell. Pasak P. Musharraf, jo vyriausybė nusprendė suteikti karo operacijai Pakistano oro erdvę, žvalgybinius pajėgumus bei logistinę paramą. Jis sakė, jog Pakistanas mano, kad karo operacija turi būti „trumpa ir kryptinga“. Pasak jo, Talibanas gali kaltinti tik pats save, kad priešinosi tarptautinei bendrijai ir atsisakė išduoti įtariamą tarptautinio terorizmo organizatorių Osama bin Laden. Tokia tvirta P. Musharraf nuostata nesiderina su kitais pastarųjų dienų Pakistano atstovų pareiškimais, kuriuose buvo teigiama, kad Islamabado parama karo operacijai susvyravo dėl gausėjančių civilių gyventojų aukų Afganistane.

Kabulas. JAV vadovaujamoms pajėgoms antradienio naktį atakavo Afganistano pietuose esantį Talibano miestą Kandaharą, ir pirmą kartą nuo karinės kampanijos pradžios taikiniai buvo apšaudomi iš nedideliame aukštyje skridusių lėktuvų, kuriuos miesto gyventojai dėl specifinio gaudesio iš pradžių palaikė sraigtasparniais, antradienį sakė Talibano informacinės agentūros vadovas Abdul Hanan Hemat. JAV vadovaujamoms karinėms oro pajėgoms subombardavus pagrindinę Kabulo elektrinę, mieste visiškai nutrūko elektros tiekimas. Pasak talibų, per ankstesnes JAV naikintuvų atakas mieste buvo nutrauktas tarptautinis telefoninis ryšys. „Elektros tiekimo ir tarptautinių telefono linijų sunaikinimas prieštarauja tarptautiniams įstatymams. Juk tai gali pakenkti tik paprastiesiems žmonėms“, sakė A. H. Hemat.

Maskva. Biologinė juodligės atakai prieš JAV teroristai greičiausiai naudoja šios ligos sukėlėjų sporas iš buvusios Sovietų sąjungos laboratorijų Vidurinėje Azijoje, antradienį pareiškė Rusijos biologas ir buvęs saugumo patarėjas Aleksej Jablov. Jis griežtai atmetė galimybę, kad juodligės bakterijų šaltiniu gali būti Rusijoje veikiančios laboratorijos.

Doha. Jungtinės Valstijos, kurios žadėjo išplėsti savo karą su terorizmu ir už Afganistano ribų, nenuleidžia akių nuo Irako, antradienį pareiškė JAV valstybinio saugumo patarėja Condoleezza Rice. Ji pažymėjo, kad Irako prezidentas Saddam Hussein iki šiol kelia Vašingtono susirūpinimą, nors praėjo jau 10 metų nuo Persijos įlankos karo, kurio metu JAV vadovaujama koalicija išvyko Irako kariuomenę iš Kuveito. Amerika yra susirūpinusi dėl S. Hussein pastangų atkurti Irako masinio naikinimo ginklus. C. Rice priminė, kad Irake nebėra JT ginkluotės tikrintojų, nes jie 1998 m. gruodžio mėnesį išvyko iš šios valstybės, prieš prasidedant baudžiosioms JAV ir Didžiosios Britanijos oro atakoms. Vėliau Bagdadas atsisakė priimti ginkluotės tikrintojus.

Praha. JAV Kongreso remiamas Laisvosios Europos radijas, kuris atliko reikšmingą vaidmenį „šaltojo karo“ laikotarpiu, gali būti išskeldintas iš dabartinės būstinės Prahoje dėl teroristų keliamos grėsmės, pareiškė Čekijos prezidentas Vaclav Havel. Po rugsėjo 11-osios teroro išpuolių JAV radijo stoties apsauga buvo sugriežtinta, prie pastato pastatyti šarvuotai. Spalio pradžioje nežinomi asmenys grasino prieš radijo pastato susprogdinti sunkvežimį su sprogmenimis: „Laisvosios Europos“ radijas, kuris anksčiau perduodavo necenzūruotas žinias ir buvusias komunistines valstybes, dabar transliuoja laidas Irakui ir Iranui.

Baku. Azerbaidžanas sužlugdė cečėnų kovotojų bandymą surengti pasikėsinimą į Rusijos prezidentą Vladimir Putin, kai jis sausio mėnesį lankėsi šioje valstybėje. Vienas sąmokslininkų, Irako pilietis, vėliau buvo įkalintas, sakė Azerbaidžano valstybinio saugumo ministerijos vadovas Namig Abasov. Pasak jo, 10 dienų prieš V. Putin atvykstant Azerbaidžano žvalgyba sužinojo, jog į valstybę įvežta daug sprogmenų, kurie ir buvo perduoti minėtam Irako piliečiui Kyran Rostam. Žiniasklaida pranešė, kad K. Rostam ir mažiausiai du jo bendrininkai cečėnai viename Baku butų gamino bombą, kurią ketino susprogdinti radijo ryšių valdomais įrenginiais.

Vašingtonas. Tyrimai patvirtino, kad pirmadienį į JAV Senato demokratų daugumos vadovo Tom Daschle raštinę atsiųstame laiške buvo juodligės sukėlėjų sporų, antradienį pranešė policijos pareigūnai. Tyrimai taip pat parodė, kad ne vienas iš T. Daschle padėjėjų, rankose laikiusių voką su juodligės sukėlėjais, nėra užsikrėtęs, tačiau profilaktiškai jiems skiriami vaistai.

Londonas. Didžiosios Britanijos bulvarinis laikraštis „The Mirror“ sekmadienį išspausdino interviu su 18-mečiu Osama bin Laden sūnumi, kuriame šis teigia, kad jo tėvas su 300 asmenų sargybinių slepiasi Afganistano kalnuose ir niekad nebus pagautas. Abdullah bin Laden pasakojo, kad rugsėjo 11 d. jo tėvas su 60 sunkvežimių palydovinės įrangos išvyko iš savo namų Kabule. A. bin Laden interviu davė Pakistanas, ir kurį įtariamo teroristo sūnus su padirbtais dokumentais atvyko kartu su jaunesniais broliu, sese, rimi ir motina, kuri, pasak laikraščio, yra penktoji Saudi Arabijos disidentė žmona. Pasak A. bin Laden, jo tėvas slepiasi kalnų slėptuvėje, kur įprasta ginkluotė jam pavojaus nekelia, o nukauti jį galima tik atominiu ar cheminio ginklu. „Aš nebijau, kad mano tėvas bus sugautas. Jis pergudrauja amerikiečius jau daugelį metų. Dabar jis saugiausiai vietoje pasaulyje. Afganų žemė niekad neišduos mano tėvo“, sakė Abdullah.

Maskva. Rusija pagal naują karinio bendradarbiavimo sandorį su Iranu įsipareigojo perduoti ginklų, kurių bendra vertė gali būti maždaug 7 mlrd. dol. Jungtinės Valstijos, kurios laiko Iraną „piktavale valstybe“, nuolat kritikuoja Rusiją už karinių technologijų pardavimą Teheranui.

Vašingtonas. JAV Raudonasis Kryžius pradėjo įgyvendinti programą, pagal kurią numatoma skirti 100 mln. dol. rugsėjo 11-osios 7,000 teroro aukų arba dingusiųjų be žinios šeimoms.

KALENDORIUS

Spalio 17 d.: Gytė, Ignacas, Ignatas, Kintautas, Marijonas, Ritonė.
Spalio 18 d.: Šv. Lukas evangelistas; Jaugilė, Jodotas, Kėšmina, Liubartas, Lukas, Petras.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

ATLANTO RAJONO 2000 METŲ VEIKLOS APŽVALGA

Atlanto rajoną sudaro šios vietovės: Boston, Hartford, New York, Philadelphia, Rochester, Worcester ir Washington, D.C. Atlanto rajone 2000 metais buvo užsiregistravusių į LSS 260 narių — 165 Seserijoje ir 95 Brolijoje. Skautiška veikla Bostone ir Philadelphijoje ir būsima veikla Hartforde, yra vykdoma bendrai — broliai ir sesės dirba kartu visuose užsiėmimuose.

Jaunimo veikla tėra vien Bostone ir Philadelphijoje, bet šiuo metu Hartforde vėl kuriasi jaunimas vyr. skautės Deb-bie Pileikienės pastangomis. Ten paskūtytės ir vilkiukai yra organizuojami ir tikimės, kad 2001 metais oficialiai atgis naujas vienetas. Kitose Atlanto rajono vietovėse veikla „senimas“ — Židinietės ir Skautininkų ramovės.

Bostone energingai ir stipriai reiškiasi „Baltijos“ ir „Žalgirio“ tuntai, vedami s. Birutės Žiaugrienės ir s. fil. Algio Adomkaitio. Tuntų sueigos vyksta keturis kartus per metus, o draugovių sueigos, ypač jaunesiems (liepsnelėms, paukštytėms, vilkiukams, skautams ir skautėms), vyksta dažniausiai sykį per mėnesį. Nuo sausio pradžios, iki kasmetinės mugės, sueigos vyksta beveik kas savaitę, kai jaunimas ruošiasi mugei ir vaidinimui. Bostone Kaziuko mugė yra didžiausia skautiška šventė, sutraukianti daug publikos, kuri ateina pasidžiaugti jaunų skautų ir skautėlių vaidinimų talentais. Bostono tuntai kasmet suruošia dviračių kelionę rudenį, slidinėjimo išvyką žiemą, o pavasarį iškylauga gamtoje, kopdami į kalnus. Visose iškylose dalyvauja visos draugovės ir gana daug tėvų. Tuntai taip pat dalyvauja Vasario 16-tos ir Kariuomenės šventėse uniformuoti ir su vėliavomis. Jaunimas gausiai dalyvauja vasaros stovykloje. 2000 metais Bostonas šventė savo 50 metų veiklos jubiliejų, o 2001 metais atžymės 50 metų Kaziuko mugės įsteigimo metines. Bostone prasidėjo Kaziuko mugių tradicija Amerikoje, a.a. Eleono Gimbutienės iniciatyva, ir paplito po visą LSS. Jauni skautai vyčiai, kurie prisideda prie tuntų darbų, planuoja susiburti į naują būrėlį. Tai bus ketvirtas aktyvus vyčių būrelis Bostone.

Philadelphijoje gyvuoja „Laisvės varpo“ vietininkija, vedama s. Laimos Bagdonavičienės. Sueigos vyksta vieną kartą į mėnesį, o metų laikotarpį yra ruošiamos dvi iš-

kilmingos sueigos. Skautai ir skautės prisideda prie Lietuvių namų mugės ir suruošia skautiškas Kūčias. Jaunimas dalyvauja Atlanto rajono vasaros stovykloje, o pavasarį būna iškyla į gamtą.

Worcester „Nevežio/Neries“ tuntai, vedami v.s. Irenos Markevičienės, gyvuoja vien suaugusių veikla. Jaunimo ir prieaugio nėra ir artimu laiku nesimato galimybių atgaivinti jaunimo eilių. Worcesteriečiai kasmet suruošia Kaziuko mugę, Motinos dienos minėjimą ir nariams kalėdinį pobūvį. Be šių užsiėmimų, Worcester prisideda prie Atlanto rajono stovyklos darbų, nariai dirba tautinėse, religinėse ir pašalpinėse organizacijose.

Hartforde, kaip anksčiau minėta, formuojasi naujas paukštyčių ir vilkiukų vienetas. Daug metų gyvuoja ir darbuojasi Hartfordo Židinietės, vedamos ps. Lionės Simonaitienės, ps. fil. Daina Penikaitė, ilgametė New Yorko tuntų tuntininkė, praneša, kad tuntai nėra aktyvūs, nes neturi jaunimo. Nors yra gan didelis skaičius naujų ateivių New York, nesiseka juos pritraukti į skautų eiles. Registruojasi tarp 10 ir 12 vyr. skautėlių ir 8 skautai vyčiai, tuomi suteikia finansinę paramą Sąjungai. New Yorko sesės Židinietės, vadovaujamos vyr. sk. Aldonos Žukienės, buriasi darbams ir lieka aktyvios. Jos ruošia Kaziuko mugę, įvairius kitus renginius ir nuolat prisideda prie New Yorko bendruomenės darbų.

Washington, D.C., veikia Židinietė ratelis, kuris prisideda prie įvairių renginių ir veiklos JAV sostinėje bei siuntinių siuntimo našlaiciams į Lietuvą. v.s. fil. Meilė Mickienė veda šią darbščią grupę.

Rochester, nors priskirtas Atlanto rajonui, jau ilgą eilę metų jungiasi prie Toronto veiklos. Šiuo metu veikla yra silpna. Gyvuoja tik vienoje šeimoje.

Atlanto rajono jaunimas darbuojasi su entuziazmu ir energija. Kasmet, Atlanto rajono stovykla didėja. 2000 metų stovykloje stovyklavo 138 stovyklautojai. Privažiavo daugiausia stovyklautojų ir vadovų iš Bostono, bet kartu buvo reprezentacija iš Philadelphijos, Hartfordo, New Jersey, Virginija ir Floridos. Prieš porą metų buvo pradėta Jaunų šeimų pastovyklė. ps. Johanno Simkienės ir ps. Paulitos Alinskienės pastangų dėka kasmet jaunų šeimų pastovyklė plečiasi. Taip pat pauk-

Žvalieji „Lituanicos“ tunto vilkiukai domisi lietuviška spauda ir jos spausdinimo procesu. Nuotr. Jono Kuprio

„LITUANICOS“ TUNTO SUEIGA

Čikagos ir apylinkių „Lituanicos“ skautų tunto iškilminga šio rudens sueiga sekmadienį, rugsėjo 30 dieną, vyko Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Uniformuoti skautai su tunto vėliava darnia rikiute atžygiavo į Palaimintojo Jurgio Matulio misiją dalyvauti 9 val. r. šv. Mišiose. Pradėjus naujus skautiškos veiklos metus, dalyvavimo šv. Mišiose intencija buvo: „Lituanicos“ tunto šeima prisimena mirusius tunto narius, Kiekvienas individualiai prisiminė ir savo šeimų amžinybėn išėjusius narius ir artimuosius.

Po Mišių susirinkome Pasaulio lietuvių centro valgyklos patalpose. Sueigos komendantas, skautas vytis Andrius Tamulis, skautams išsirikiauvus, priėmęs vienetų raportus, raportavo tuntininkui ps. fil. Gintarui Aukštuoliui.

tyčių ir vilkiukų skaičiai auga. Ateitis atrodo šviesi. 2000 metų stovykla „Pasakų šalis“ buvo turtinga programomis, buvo vesta šviesia ir džiaugsminga nuotaika. Nors jaunų vadovų vis trūksta, džiaugiamės turėdami keletą puikių, pasižventusių ir talentingų jaunų vadovų, kurie sutin-ka kasmet sugrįžti darbuotis stovykloje. Malonu stebėti glaudų bendradarbiavimą tarp jaunų vadovų ir veteranų.

2001 m. kovo 24 d. vyko Atlanto rajono suvažiavimas. Dalyvavo vadovai iš Bostono, Hartfordo, Worcesterio ir „via email“ — Philadelphija. Pradėjusių metų veikla ir stovykla buvo diskutuota. Suvažiavimas praėjo sėkmingai — daug patarimų ir sumanymų apie skautų veiklą Atlanto rajone. Toliau pradėjome diskusijas apie ateinančią Atlanto rajono stovyklą „Gaidą“, kuri vyks Camp Resolute, Bolton, Massachusetts. Atrodo, kad viskas sklandžiai klosis. Turime puikų būrėlį vadovų, nors ieškome daugiau jaunesnių vadovų ir pavaduotojų. Smulkesnės detalės dar bus sutvarkytos ir suplanuotos.

2000 metų Atlanto rajono apžvalgą paruošė:

s. fil. Naida Šnipaitė,
Atlanto rajono vadė
s. fil. Glorija
Adomkaitienė,
Seserijos Atlanto rajono
atstovė
v. s. Vytautas Dilba,
Brolijos Atlanto rajono
atstovas

(Pranešimai iš 2001.04.21 Lemonte vykusio LSS Tarybos akivaizdinio suvažiavimo).

Visiems gerbiant, buvo įnešta „Lituanicos“ tunto vėliava. Sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus vyko vienetų inspekcija. Inspekciją vykdantys tunto vadovai buvo sveikinami draugovių ir laiųvų šukiais. Inspekcijai pasibaigus, sueigos komendantui vadovaujant, griausmingai nuaidėjo tunto šūkis.

Jūrų budys Aleksas Modestas perskaitė „Lituanicos“ tunto tuntininko ir LSS Brolijos vyriausio skautininko v.s. Romo Otto įsakymus.

Pirmasis tunto įsakymas skelbė, kad „Geležinio Vilko“ draugovės draugininkui ps. Vyteniuviui Lietuvninkui pristatytas, skautas vytis Andrius Tamulis, skautams išsirikiauvus, priėmęs vienetų raportus, raportavo tuntininkui ps. fil. Gintarui Aukštuoliui.

LSB vyriausio skautininko v.s. Romo Otto įsakymas skelbė, kad Lietuvių Skautų Brolijų rekomenduojant, Lietuvių Skautų sąjungos tarybos Pirminija į aukštesnius vyresniškumo laipsnius kelia:

į paskautininkio laipsnį: s.v. v.sl. Algį Lunecką s.v.v.sl. Rimą Putrių ir s.v.v.sl. Algį Striką.

į skautininko laipsnį keliamas: ps. fil. Ričardas Chiapetta.

Minimi broliai dalyvavo sueigoje. Kiti pakeliami į paskautininkio laipsnį bus pranešti šv. Jurgio sueigoje, 2002 m. balandžio mėnesį.

Sueigos komendantui pakvietus, LSS JAV Vidurio rajono atstovas v.s. fil. Romas Rupinskas naujiems paskiltininkams įteikė atitinkamus ženklus, o tunto sekretorius adjutantas s. fil. Ričardas Chiapetta šia proga tarė sveikinimo žodį.

Sueigoje dalyvavusiems skautininkams susibūrus ir ratą buvo įnešta tunto vėliava ir v.s. fil. Gintaras Aukštuolis pasidžiaugė tunto sueigoje iš Čikagos ir apylinkių susirinkusiais pareigingais skautais.

Pasveikines ir vyresniškumo laipsnius pakeltus brolius, naujiems paskiltininkams įteikė dovanėles. Pasveikino naujais žaliais kaklaraiščiais pasipuošusius paskautininkius, o broliui s. fil. Ričardui įteikė skautišką žvakę, pažymėti jo pakėlimą į skautininko laipsnį.

Paskui tuntininkas pakvietė visus (ilgokai rikiuotėje stovėjusius) skautus, vadovus ir svečius dalyvauti judriame kvadrato žaidime.

Visi išėjė į lauką džiaugėsi šilta rudens saule ir smagiu kvadrato žaidimu. Žaidimui pasibaigus visi sugrįžo į sueigos patalpas. Komendantui sukvietus ir ratą, buvo sugiedota „Ateina naktis“. Paskui visi vaishinos skaniais sumuštiniais ir vaisių sultimis.

Po sueigos visi gera nuotaika skirstėsi į namus dalindamiesi mintimis apie jų vienetų numatytus planus 2001-2002 metų veiklai.

Brolis Ričardas

DĖKOJAME SESĖMS

Nuoširdus acū sesėms v.s. fil. Danutei Eidukienei ir v.s. Sofijai Jelionienei, atsiliepiams į prašymą paaukoti nebenaudojamas skautiškas knygas. Knygos bus siunčiamos skautams Lietuvoje. Galintieji paaukoti skautiškas knygas, gali jas atnešti į „Draugo“ redakciją ir įteikti „Skautybės kelio“ redaktorei j.v.s. Irenai Regienei.

LIETUVOJE LANKĖSI PASAULINĖS KATALIKŲ KONFERENCIJOS ATSTOVAS

Rugsėjo 17-19 d. Lietuvoje lankėsi Pasaulinės skautų katalikų konferencijos (ICCS) generalinis sekretorius Hermanas Balderis. Šios konferencijos būstinė įsikūrusi Romoje, o generalinis sekretorius reziduuoja Vokietijoje. Į Lietuvą H. Balderis atvyko aptarti klausimų dėl Lietuvos skautų organizacijos priėmimo į Pasaulinę skautų katalikų konferenciją (ICCS).

Svečias iš Vokietijos, Esseno miesto, gerai išmano socialinius ir politinius mokslus, bendradarbiauja nedarbo, ekologijos ir pasaulio plėtos problemas nagrinėjančiuose projektuose. Pasaulinė skautų katalikų konferencija priklauso Pasaulio skautų judėjimo organizacijai (WOSM). Katalikų skautų konferencijos generalinis sekretorius H. Balderis Lietuvoje susitiko su kardinolu, Vilniaus arkivyskupu metropolitu A. J. Bačkui, Lietuvos Vyskupų konferencijos pirmininku, Kauno arkivyskupu metropolitu S. Tamkevičiumi, SJ. Su Bažnyčios hierarchais buvo kalbėta apie ICCS ir svarstyta, ar Lietuvos skautijai būtų svarbu įsitraukti į šią struktūrą.

Rugsėjo 19 d. H. Balderis Kauno arkivyskupijos Jaunimo centre susitiko su skautų vadovais iš įvairių Lietuvos vietovių bei skautais kunigais. Svečias supažindino su Pasau-

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mazindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV	Metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Tik šeštadienio laida:	(U.S.) \$115.00	\$65.00	\$45.00
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant (Lietuva):			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorė — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

linės skautų katalikų konferencijos užduotimis ir tikslais. Šiai katalikiškai skautų konferencijai priklauso 87 šalių skautų organizacijos. Anot H. Balderio, didelis dėmesys skiriamas Trečiojo pasaulio šalioms. Pastaruoju metu skautų organizacija įkurta keliuose arabų kraštuose, taip pat Izraelyje.

„B.Ž.“, 2001 m. Nr. 18

VISI KVIEČIAMI

Jūros skautų ir skautėlių „Vakaras jūros dugne“ vyks šeštadienį, spalio 27 d., Pasaulio lietuvių centro Lietuvių fondo salėje. Dalyvių registraciją vykdė j.s. fil. Taiyda Chiapetta, tel. 708-839-4438. Pradėsime 6:30 v.v. pasisvečiavimu. 7 v.v. bus patiekti puikūs pietūs, paskui trumpa programa, graži muzika ir dainos. Visi kviečiami į šią nuotaiingą jau daugelį metų rengiamą renginį. Jaukioje aplinkoje maloniai praleisite vakarą ir tuo pačiu paremsite jūros skautų ir skautėlių veiklą. Laukiame visų.

SIETUVIEČIŲ SUEIGA

„Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skautėlių draugovės sueiga šeštadienį, spalio 20 d., 2 val. p.p. vyks PLC posėdžių kambaryje, Lemonte. Visos narės prašomos dalyvauti. Kviečiame ir dar nepriklausančias seses įsijungti į šio vieneto veiklą.

PRAŠO SKAUTIŠKŲ KNYGŲ

Donatas Bagdonas, Lietuvos skautų Vilniaus krašto „Skaisčio“ tunto tuntininko pavaduotojas, kreipiasi į brolius ir seses Amerikoje, prašydamas įvairios skautiškos literatūros, ypač skautamokslų leidinių, kurių labai stokoja Lietuvoje. Galintieji tokias knygas padovanoti, prašomi jas atnešti į „Draugo“ redakciją ir palikti pas „Skautybės Kelio“ redaktore j.v.s. Ireną Regienę, arba patys pasiųsti jas broliui Bagdonui į Vilniaus Skautų centrą, Antano Smetonos g-vė 8-1, LT 2001 Vilnius, Lithuania

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Los Angeles

Lapkričio 18 d. — Los Angeles skautavimo 50 metų jubiliejinė šventė.

Las Vegas, NE

Lapkričio 2-4 d. — Akademinių Skautų sąjungos visuotinis suvažiavimas ir bendra metinė šventė „Luxor“ viešbutyje, Las Vegas, NE.

MARIUS KATILIUS, M.D. CHIRURGAS
Trūkio, tulžies pūslės, krūties, žarnyno, endokrinologinė ir laparoskopinė chirurgija.
300 Barney Dr., Suite A
Joliet, IL 60435
Tel. 815-744-0330;
lietuviškai 815-744-8230
www.centerforsurgeryandbreasthealth.com

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C. DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Pacientai primami absoliučiai punktualiai. Susitarimai kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D. KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C. Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kaibarnė lietuviškai
6918 W. Archer Ave., Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

ARAS ŽLIABA, M.D. AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. PETRAS KISIELIUS INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D. Fellow: American Academy of Family Practice
ŠEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave. (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6236

TERESĖ KAZLAUSKAS, M.D. Vaikų gydytoja
900 Ravinia Pl., Orland Park, IL
Tel. 708-349-0887
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms. Nuolaida naujai atvykusiems.

Dr. Rimas Novickis CHIROPRACTIC PHYSICIAN
Manualinė fizioterapija, akupunktūra, galvos skausmų (ir migrenų), sportinių traumų specialistas
6645W. Stanley Ave., Berwyn, IL
60402, tel. 708-484-1111.
Valandos kasdien, savaitgaliais susitarus. Kaibarnė lietuviškai.

Čikagoje
Lapkričio 3 d. — „Nerijos“ tunto Vėlinių iškyla ir plaukimo iškyla udrėtėms.

Lapkričio 17 d. — „Sietuvos“ skautininkų ir vyr. skautėlių dr-vės sueiga 1-4 val. p.p. Ateitininkų namuose, Lemonte.

Bostono „Senieji lapiniai“, baigdami savo metinį susibūrimą, užtraukia po dumą iš indeniškos taikos pypkės. Iš k.: Vytautas Dilba, Gediminas Juozaitis ir Werneris Mikaitis.

NEPAKANKA TIK PAKVIESTI Į SUSIRINKIMĄ

DALIA BADARIENĖ

Trečiosios bangos atstovų vardu norėčiau nuoširdžiai pasveikinti Lietuvos Bendruomenės narius garbingo aukšnio jubiliejaus proga, pasiūlyti ju atliekamu didžiulių darbų puoselėjant lietuvių bendruomenę, jungiant į savo gretas įvairių kartų, įvairaus mąstymo lietuvių kilmės žmones.

Esu trečiosios bangos atstovė, Jūs, gerbiami tarybos nariai, patvirtinta dirbti JAV LB Krašto valdyboje.

Šios kadencijos Krašto valdybai perimant pareigas, nuskambėjo vieno Krašto valdybos nario mintis, „jog Lietuvos Bendruomenė merdi ir džiūsta, kaip ta šaka“. Apie tai susimąstiau. Kas gi yra ta Lietuvos Bendruomenė ir kas gi yra ta lietuvių tauta? Kaip skelbia Lietuvos Charta: „Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieningą Pasaulio Lietuvos Bendruomenę. Lietuvis kuria ir palaiko religines, kultūrinės, jaunimo, savišalpos, profesines ir kitas lietuvių draugijas. Visi lietuviai yra lygūs tos pačios tautos vaikai, tarp savęs broliai“.

Tad ar iš tikrųjų jau mes taip džiūstame, o gal daug ko gero ir nebepastebime?

Prieš šį garbingą jubiliejų teko matyti labai daug senų Lietuvos Bendruomenės aktyvistų fotografijų. Daugelyje jų pastebėjau tuos pačius veidus, vis giliau išsvagotus metų naštos. Yra kuo didžiulis. Ilgametis darbas ir patirtis Bendruomenei įnešė neįkainojamą indelį. Tačiau kur gi tie jaunesnieji? Kodėl gi mes, pasigendame vidurinio kartos lietuvių, kurie matė savo tėvus paskendusius visuomeniniuose rūpesčiuose, aktyviai dalyvavusius lietuviškoje veikloje, įvairiomis išgalėmis siekusius Lietuvos išlaisvinimo? Jų daugumos nėra mūsų tarpe. Pakalbėję juos, išgirdau atsakymą: „O

ką gi reiškia būti Lietuvos Bendruomenės nariu, ar tai reiškia nueiti į susirinkimą ir klausytis nuobodžių kalbų? Mums augant, tėvai mus rengė tik tautiniais rūbais, mes buvome verčiami lankyti tik lietuviškus renginius, skaityti tik lietuvišką spaudą, tad atėjus laikui, mes pasukome savo keliu“. Jei anksčiau Lietuvos Bendruomenės įvairių organizacijų tikslas buvo Lietuvos išlaisvinimas, dabar daugeliui vidurinėsios kartos atstovų dalyvavimas Bendruomenės organizacijose atrodo kaip be-tikslis dalykas. Toks gyvenimas svarbus tik jų tėvams.

Dar pernai grįžtant iš tarybos sesijos, vykusios Hartforde, CT, oro uoste šneketėjau su Jaunimo sąjungos atstovu A. Čižūnu. Kai jo paklausiau, ar daug neseniai atvykusiųjų dalyvauja sąjungos darbe, atsakymas buvo maždaug toks: „Ne, nedaug, nes pirmininkė nusivylusi naujai atvykusiais ir nenori su jais turėti nieko bendra“.

Tad kaip gi neseniai atvykusieji galėtų jungtis į Lietuvos Bendruomenės darbus? Mes tai suprantame, kaip dalyvavimą kultūrinėje ir sportinėje veikloje, klubų ir kultūrinio pobūdžio renginių rušime. Tam gabių ir sugebančių žmonių turime. Atsiverskime gražaus Lietuvos Bendruomenės leidinio dešimtiesiui nuo pabaigos lapą ir jame išvysime net 7 mūsų trečiosios bangos atstovų, veikiančių Čikagoje, veidus bei jų įkurtą ar vadovaujamą kultūrinių vietų sąrašą. Visi šie vienetai veikia nebe pirmi metai. Kas paskatino atsirasti šiems kultūriniais reikiams? Mes, anksčiau ar vėliau atvykę į šį svetingą kraštą, norėdami neatitolti nuo lietuvių, stengėmės leisti savo vaikus į lietuviškas mokyklas, pagal galimybes dalyvavome lietuviškoje veikloje. Dažnai atsitikdavo tai, apie ką ir kalbėjo Jaunimo sąjungos atstovas — dažniausiai mes nesijautėme patogiai, pakliuvę į ankstesnės išeivijos renginius ar organizacijas. Jaunimo organizacijų, šokių vienelių dalyviai bei jų vadovai taip pat dažniausiai net ir kalbėdavo tarp savęs angliškai. Pamažu atėjo laikas, kada mūsų vaikai maldavo nebeversti eiti ten, kur jie jautėsi vienišai, nesuprasti. Ėmėme kurti savo būrelius, meno kolektyvus, klubus, mielai pasikviesdami lektorais, pašnekovais ar paprasčiausiais dalyviais įvairių išeivijos kartų atstovus, kurie mus su-

Lietuvių Bendruomenės Krašto valdyba LB 50 metų sukakties proga, Jaunimo centre spalio 13 d. įvykusioje akademijoje pagerbė lietuvišką jaunimą ugdančias organizacijas, įteikdama žymenis jų atstovams. Iš kairės: Lietuvos Vyčių centro valdybos pirm. Robert Martin, Jr., Tautinių šokių instituto pirm. Nijolė Pupienė, Ateitininkų tarybos vardu dr. Vytas Narutis, Lietuvių skautų sąjungos tarybos pirm. Birutė Banaitienė, Lietuvių fondo tarybos pirm. dr. Antanas Razma, Lietuvių fondo valdybos pirm. Povilas Kilius. Jono Kuprio nuotr.

prato, su kuriais mes radome bendrą kalbą. Ir kas gi atsitiko?

Susilaukėme tokio pasipriešinimo, kokio net nesitikėjome. 1998 m. buvo išardytas Jaunimo centre net 1,5 metų veikęs Šeimos klubas. O išardytas jis buvo labai paprastai — pareikalavus už vieną suėjęmą sumokėti 150 dol., kurių mes, neseniai atvykusi, paprasčiausiai neturėjome. O galėjo šis Šeimos klubas tapti puikiu Bendruomenės padalinium Jaunimo centre. Panašiu būdu tuo pačiu laikotarpiu buvo bandoma susidoroti ir su naujai įsikūrusiu vaikų ir anksčiau „Lakštutė“, pareiškiant, kad jie dainuoja ne tokį repertuarą, ir kad daugiau šie mažyliai į koncertus bei pasirodymus nebebus kviečiami. Iš tikrųjų jie ir nebebuvo kviečiami. Visus šiuos reiškinius nulėmė vieno žmogaus nuomonė. Actiu vadovė, kuri išliko stipri ir, pasikeitus Jaunimo centro valdybai, jos vadovaujamam chorui neliko kliūčių — gali didžiulis savo 35 vaikų chorėliu.

Nepaprastai trūkdoma ir Meno mokyklėlei, veikiančiai jau treji metai. Joje dainavimo, kankliavimo, šokių, baleto, fortepijono ir piešimo mokosi per 50 vaikų. Vaikai šią mokyklą lanko labai noriai. Ir, jei mūsų paaugliai šiandien ne gatvėje ir ne prie televizijos ekranų, turime būti dėkingi šiai mokyklėlei. Vaikai čia randa savo bendraminčius, jautiasi patogiai, mokosi įvairių kultūrinių dalykų, taip reikalingų visapusiškai išsilavinusiam piliečiui. Deja, mokyklėlė kabo ties išnykimo riba. Mes, tėveliai, sumokame tik profesionaliai dirbančioms mokytojoms. Mokyklą slepia nuomos mokestis. Kaip ilg-

metė Čikagos lituanistinės mokyklos tėvų komiteto narė, žinau, kad nei viena mokykla neišsilaiko iš mokslo pinigų — nuomai sumokėti reikalinga finansinė parama, kurios, deja, Meno mokyklėlė negauna. Podukros vietoje ir pramoginių šokių kolektyvas „Svaja“, kuriame šoka trečiosios bangos jaunimas. Jauni žmonės, kurie kartu ir mokosi, ir dirba, brangias savo laisvalaikio valandas praleidžia repetuodami, laukdami progų pasirodyti žiūrovams. O užduotis jiems nelengva. Jie kviečiami ir į amerikiečių publiką — dalyvauti kabelinėse televizijos 19 kanalo programose, lapkričio mėnesį laukia svarbus pasirodymas Illinois sporto sąjungos renginyje ir dar daug koncertų, į kuriuos entuziastingos vadovės dėka šis kolektyvas kviečiamas. Kurie nepatinka šio pobūdžio šokiai, tik priminsiu: laikai pasikeitė ir pramoginių šokių kolektyvas „Žuvedra“ iš Klaipėdos 1999 metais tapo Pasaulio čempionais, o 2001 metais — Europos čempionais, tuo garsindamas Lietuvos vardą visame pasaulyje.

Nelengva finansinė padėtis slepia ir „Teviškės“ kapelą, kuri per septynerius gyvavimo metus negavo nei cento finansinės paramos. Kalbant su Amerikos lietuvių televizijos vadovu, paaiškėjo, kad didžiausios televizijos rėmėjai ir žiūrovai yra senosios išeivijos atstovai, tačiau pripažįsta, kad neatsiradus pastoviam finansavimui, Amerikos lietuvių televizija nustos egzistavusi.

Visa tai sukelia rūpestį. Trečioji banga lyg ir įsiliejo į Bendruomenės gyvenimą. Bent jau taip ji galvojo. Tačiau, pasisiūlius dalyvauti

Bendruomenės minėjimo kultūrinėje programoje, jų prašymas buvo atmestas. „Lakštutės“ vadovė norėtų, kad Bendruomenė nepamirštų, kad yra vaikai, kad jie po pamokų kažką veikia, kad pakviestų juos pasirodyti visuomenei. Juk tie vaikai bei jaunimas ir dirba lietuvių labui.

Nedarykime naujų ir nekartais užrašomų ir perspėjimų, kad ne vien žodžiai yra viudie. Prašome pašto darbuotojų, voko nelankstyti, laiškui suteikti pirmenybę, kad jis būtų siunčiamas oro paštu ir pan. O jeigu voke yra koks trapas, reikalingas ypatingo atsargumo, daiktas, rašome: „Handle with care“ — atseit, su juo elkitės švelniai.

Šiuo metu, atrodo, pastarasis perspėjimas, net ir be užrašo ant voko, įgauna naują, šurpią prasmę. Po rugsėjo 11-osios pradėta įsitikinti, kad paštu siunčiamuosiuose laiškuose gali būti pavojingų bakterijų, virusų, nuodų. Tiesa, jau gerokai anksčiau pasitaisydavo, kad nesveiko proto ar pašiļusios moralės asmenys, siekdami keršto, laiške arba siuntinėlyje pasiūsdavo sprogmenų, bet tie atvejai buvo labai reti. Dabar, deja, pavojaus galimybės sutirštėjo. Tik ne bombos siunčiamos vokuose, o „anthrax“, Lietuvoje vadinami juodligė, virusai.

Kiek iš tikrųjų tų virusų keliauja paštu, niekas negali pasakyti, nes į „akciją“, kaip paprastai atsitinka, įsijungė įvairiausi puspročiai, piktos valios žmonės ir nesubrendę, kuriems atrodo juokinga, kad gali sukelti paniką „suvesti sąskaitas“ su tariamai juos įžeidusiais. Tačiau kiekvienas atvejais atidžiai tiriama, nes iš pažiūros

DRAUGAS, 2001 m. spalio 17 d., trečiadienis

3

Danutė Bindokienė

„Handle with care“

Kol neįsigaļėjo kitokios su-sižinojimo priemonės, ypač elektroninis paštas, laišakai buvo patikimiausias ryšys tarp žmonių. Dabar jis pastumiamas į šalį, kad užleistų vietą „moderniajai dvidešimt pirmo amžiaus technologijai“. Laišku pasiūlyta informacija (straipsnis, nuotrauka ar keli asmeniškai žodžiai), tiesiog nustebina, kad kažkas dar ryžtasi tokiu „senovišku būdu“ komunikotis. Iš dalies tai suprantama, iš dalies labai gaila, kad toji šilta tarpusavio bendravimo priemonė nyksta. Ar galėtume šiandien, po dešimtmečių, net šimtmečių, taip intymiai pažinti didžiulius praities žmones — rašytojus, menininkus, politikus, mokslininkus, net šventuosius, jeigu jie nebūtų rašę laiškų? (Tik prisiminkime apaštala Paulių, kurio laiškus girdime kas sekmadienį bažnyčioje, o jeigu jis anuomet būtų elektroniniu keliu siunčiamas kitų vietovių krikščionims brūkštelėjęs, arba per telefono ragelį pasakęs...)

Siųsdami laiškus, ant voko kartais užrašome ir perspėjimus, kad ne vien žodžiai yra viudie. Prašome pašto darbuotojų, voko nelankstyti, laiškui suteikti pirmenybę, kad jis būtų siunčiamas oro paštu ir pan. O jeigu voke yra koks trapas, reikalingas ypatingo atsargumo, daiktas, rašome: „Handle with care“ — atseit, su juo elkitės švelniai.

Šiuo metu, atrodo, pastarasis perspėjimas, net ir be užrašo ant voko, įgauna naują, šurpią prasmę. Po rugsėjo 11-osios pradėta įsitikinti, kad paštu siunčiamuosiuose laiškuose gali būti pavojingų bakterijų, virusų, nuodų. Tiesa, jau gerokai anksčiau pasitaisydavo, kad nesveiko proto ar pašiļusios moralės asmenys, siekdami keršto, laiške arba siuntinėlyje pasiūsdavo sprogmenų, bet tie atvejai buvo labai reti. Dabar, deja, pavojaus galimybės sutirštėjo. Tik ne bombos siunčiamos vokuose, o „anthrax“, Lietuvoje vadinami juodligė, virusai.

Kiek iš tikrųjų tų virusų keliauja paštu, niekas negali pasakyti, nes į „akciją“, kaip paprastai atsitinka, įsijungė įvairiausi puspročiai, piktos valios žmonės ir nesubrendę, kuriems atrodo juokinga, kad gali sukelti paniką „suvesti sąskaitas“ su tariamai juos įžeidusiais. Tačiau kiekvienas atvejais atidžiai tiriama, nes iš pažiūros

neįmanoma pasakyti, ar „balti milteliai“ vokiečiai, ar yra tik nekenksmingos dulkelės. Ir šis žmonių terorizavimas paštu jau pasireiškė ne vien Amerikoje: apie tai skelbia žinios iš Vokietijos, Didžiosios Britanijos, Italijos, net Lietuvos! Visgi kol kas tik Floridoje ir New Yorke pasitvirtino pavojinga tikrovė — laiškuose rasta „anthrax“ virusų, o Floridoje vienas asmuo užsikrėtęs juodlige, mirė. „Anthrax“ nėra ypatinga naujiena — žinoma kaip natūraliai gamtoje pasitaikanti zoliadėdžių gyvulių liga, nors ja gali užsikrėsti ir žmonės, kai valgo pusžalę tokių gyvulių mėsa arba paruošias odas. Tačiau žmonių susirgimai iki šiol buvo reti — vos keli per metus. Taip pat gerai žinoma, kad liga neperduodama iš vieno žmogaus kitam, plinta tik virusų sporomis. Juodligė yra dviejų rūšių. Lengviau pagydoma jos forma yra kontaktinė, kai sporos patenka ant žmogaus odos, sukeliamos žaizdas, užkrėtumus. Antroji pavojingesnė, užkrečianti, sporas įkvepiant per nosį. Pirminieji simptomai panašūs į slogą ar gripą, bet greit išsivysto į daug baisesnį stovį. Jeigu juodligė susekama pačioje pradžioje, pagydoma antibiotikais, todėl kai kurie JAV gyventojai pradėjo pirkti didelius kiekius tų antibiotikų (vaistinėse jie gaunami tik su gydytojo receptu), o įvairiausi internetiniai vertelgos atrado gerą progą pasipelninti, pasinaudodami vis augančia panika. JAV sveikatos apsaugos departamentas perspėja, kad internete pirkti vaistus nepatartina: kaip gali žmogus žinoti, kad gauna tai, ko nori? (Vaistai gali būti pavojingesni už ligą...)

Prezidentas ir kiti aukštieji valdžios pareigūnai stengiasi įtikinti tautą, kad per daug nuogąstauti nėra pagrindo, visgi patardamas būti apdairiems. Tuo pačiu ieškoma būdų apsisaugoti nuo naujų išpuolių cementinėmis užtvaramis, juosiančiomis dangoraižius; tautinės gvardijos kariais oro uostuose; specialiais pasakytis, nes į „akciją“, kaip paprastai atsitinka, įsijungė įvairiausi puspročiai, piktos valios žmonės ir nesubrendę, kuriems atrodo juokinga, kad gali sukelti paniką „suvesti sąskaitas“ su tariamai juos įžeidusiais. Tačiau kiekvienas atvejais atidžiai tiriama, nes iš pažiūros

Dalia Badariene

ŽVILGSNIAI

NIJOLĖ JANKUTĖ

Nr.11

Čia jau mūsų laukė būrys gražaus jaunimelio ne tik iš Alionių, bet ir Juodiškių mokyklos. Sedėdama tarp jų, sugrįžau į senas mokytojavimo dienas Kr. Donelaičio lituanistinėje mokykloje ir Pedagoginiam lituanistikos institute Čikagoje. Amerikos lietuviukai nebūdavo tokie ramūs ir mandagūs. Gal alioniškiai kantriai sėdėjo, kad buvau viešnia ir dar iš Amerikos? O gal kad didelio miesto „mandrappkių“ elgesio banga dar čia neatplūdo?

Po susipažinimo, pasikalbėjimo ir nuotraukų bei keleto literatūrinių-kūrybinių klausimų, kuriuos, gerai suformuluotus ir labai rimtai, pateikė viena mokinukė, visi pakilom apžiūrėti mokyklos. Čia mane nustebino ir nudžiugino, kad su tiek mažai galima tiek

daug padaryti. Ne tik visur pavyzdinga tvarka ir švara, bet ryškiai jautiama idealistinė dvasia ir idėtas nuoširdus mokytojų darbas. Išdėstyti, įremiti mokinių darbai, nuotraukos, rankdarbiai; negausios knygų lentynos, bet matyti, kad knygos „nuskaitytos“, negausios mokymo priemonės, bet kruopščiai naudojamos.

Mažoji mokyklos virtuvėlė prie kuklių vaišių išgirdau apie mokytojavimo sunkumus dabartinėje Lietuvoje. Apie kelis mėnesius nesumokamas algas, apie būtinybę susirasti priedinius darbus, apie knygų, vadovėlių trūkumą ir pan.

Yra kažkokia likimo ironija, kuri užburtu siūlu tęsiasi ne tik Lietuvoje, bet ir daugelyje kraštų, kad tie, kurie auklėja ir formuoja jaunimą — krašto ateitį, labiausiai nevertinami

ir deramai neatlyginami. Sunki mokytojų padėtis Lietuvoje ypač ryški. Kas ir kaip ją pagerins? Man rodos, tik mes patys — mažieji, politinėm-partinėm rietenom neužišimę žmogeliai — ir Lietuvoje, ir išeivijoje. Pasišventėlių-entuziastų yra, pvz. A.P.P.L.E. savanoriai švietėjai, šeimos, skiriančios lėšas ir pastangas kokiai mažai mokyklai ar bibliotekai. Tokių žmonių yra ir čia, ir Lietuvoje. Tačiau, kaip A. Venckus rašo („Draugas“ 2002.07.19) „...politiniai skersvėjai, partinė neapykanta... rodo trūkumą žmonių, kurie būtų pasirėngę dirbti tautos labui, o ne pinigautis“.

Iš Alionių patraukėme į netolimus Juodiškius, į dir. Vigilijaus Putnos mokyklą. Susižavėjau ta vietoje ir tuo pastatu, nes juk visai taip įsivaizdavau Šatrijos Ragano senąjį dvarą! Tas namas, tas sodas, aukšti medžiai — turtum mano vaizduotės, skaitant „Senam dvare“, fotogra-

fija! Iš tikrųjų čia ir buvęs dvaras. Apie šią vietą daug žino mano draugė Alė, kuri čia ilgus metus mokytojavo, kasdien iš Širvintų važinėdama neturpą kelią.

Žiūrėjau į ją, nors jau pensininkė, bet dar žvalią, iškalbią, energingą, ir galvojau, kad štai ta, paskutinė nepriklausomos Lietuvos karta, tremta, vežta, sklaidyta po pasaulį, neprarado svarbiausio — žmogiškųjų vertybių. Jomis stengiasi apdailinti ir dabartinę. Man rodosi, kad Alionių ir Juodiškių jaunimo mokytojai buvo paliesti tokių žmonių.

Vaikstėjęjų po tą „senąjį dvarą“, grožėdamasi jo aukštalubiais kambariais, senoviškų kokių krosnimis, užuolaidomis ant langų, už kurių ošė senos eglės. Bet didžiausias grožis čia, kaip ir Alionyse — mokinių darbai jaukiose klase — ištisos mažos kruopštumo paradėlės. Dėmesį patraukė vokiečių k. klasėje dailiai išrašyta Heinrich von

Kleist mintis: „Andere gluecken ist das reinste Glueck auf dieser Welt“ (Kitam laimė suteikti — tyriausiam laimė šiam pasauly). Nori tikėt, kad šiam mažaj mokykloje besimokantieji supras šitokios laimės vertę.

Išvykstant Vigilijus padejavo, kad jau planuojama čia panaikinti vidurinę mokyklą ir palikti tik pradinę mažesnę patalpą.

— Tai kas bus, sename dvare? — paklausiau.

— Pastovės tuščias, kol va-gys išsinešios langus ir duris...

Ta žinia man rodėsi, kaip deguto tekstelėjimas į saulėtą dieną. Toks pastatas, su meile prižiūretas... Kas atsitiks su mokiniais ir mokytojais? Negi tų jaunų žmonių pastangas sudaužys vis labiau tunkanti biurokratija?

Vaikau šalin tokias mintis. Lietuvoje jau matyti naujos inteligentijos daigų.

Bus daugiau

Straipsnio autorė (stovi pirmoji iš kairės) su Alionių mokyklos mokytojais, Alionyse, Širvintų rajone.

JAV Lietuvių Bendruomenės 50-metis VADOVYBĖ NE TIK REPREZENTUOJA

Spalio 12-13 d. Čikagos priemiestyje Alsip, IL, vykusio JAV Lietuvių Bendruomenės XVI tarybos antroji sesija buvo dalis JAV LB 50-mečio minėjimo. Aptarusi šiandienos aktualijas, taryba kartu žvelgė ir į per 50 metų nueitą kelią. Tam buvo skirti jubiliejaus minėjimui išleisti du leidiniai (Jūratės Budrienės rengtas programinis leidinys ir Broniaus Nainio istorinė-ideologinė apybraiža), tam buvo vietos ir JAV LB tarybos bei valdybos pirmininkų pranešimuose. Juose apibendrintai pateikiama šiandienos LB problematika, organizacijos vieta bendroje lietuviškosios išeivijos terpėje ir istorinė panorama.

„Mes į Lietuvą esam išsiuntę maždaug 13 mln. dolerių vertės pašalpos kasmet. Žinoma, tai nebuvo vien bendruomenės, bet ir Vycių, Amerikos lietuvių tarybos, BALFo, 'Vaikų vilties', našlaičių, partizanų rėmimo ir kt. organizacijų aukos, – savo pranešime kalbėjo JAV LB tarybos prezidento pirmininkė Regina Narušienė. – Prisidėjom prie Lietuvos atstatymo, kad Lietuvos valstybė būtų demokratiška tauta su laisva rinka ir teisėtvara. Susiorganizavo Amerikos lietuvių advokatų draugija. Ji pristatė Lietuvai du pasaulio advokatų kongresus, kuriuose dalyvavo daugiau kaip tūkstantis Lietuvos advokatų. – Buvo sukurta A.P.P.L.E. – mokytojų draugija, kuri nuo 1990 m. į savo seminarus įtraukė 30 proc. Lietuvos mokytojų; daugiau kaip 400 Amerikos mokytojų buvo išvažiavę į Lietuvą ten padėti. Mes kalbėjome apie ideologines jaunimo organizacijas – skautus, ateitininkus. Padėjome atskurti Vytauto Didžiojo universitetui. Mūsų profesorai dėstė Vilniaus ir Kauno universitetuose. Keitėmės menininkais, kaitais kultūrininkais, mokslininkais. Mūsų kunigai ir vienuoliai padėjo atkurti vienuoliją Lietuvoje. Padėjome atgaivinti profesines draugijas: gydytojų, dantistų, teisininkų. Mūsų – Amerikos lietuvių – karininkai – Jonas Kronkaitis, Algimantas Garsys, Romas Kilkauskas sukūrė naujos kariuomenės, kuri yra pasirodusi NATO narystei, koncepciją. Seime turėjome keletą narių – Vytautą Dudeną, Feliksą Palubinską. V. Dudėnas tapo finansų ministru, Vaiva Vėbraite – švietimo viceministre. Amerikos lietuviai tapo patarėjais įvairiose srityse. Vienas iš jų buvo Algirdas Rimas, kuris dirbo ambasadoje JAV ekonomikos atašė. Yra prezidento patarėjų. Na, ir pats prezidentas Valdas Adamkus daug metų buvo LB narys.

Mes galime didžiuotis savo atliktu darbu, prie Lietuvos atkūrimo prisidėjome finansiškai, morališkai ir savo talentais. Valstybė subrendo, dabar laikas atkreipti dėmesį į save”, – kalbėjo Regina Narušienė.

Už nuveiktą darbą tarybai atsiskaitydamas, JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys pirmiausia pateikė informaciją, kuri, matyt, buvo skirta ir posėdyje dalyvavusiems svečiams: valdyboje yra 16 pareigūnų, pasisklidusių po visą Ameriką, per šios kadencijos 10 mėn. laikotarpį vyko 7 posėdžiai – 2 aki-vaizdiniai ir 5 neakivaizdiniai (elektroniniu paštu). Floridoje atgaivinta nustojusi veikti Sunny Hills apylinkė ir Čikagos pietvakarių apylinkė (bet, kaip vėliau pirmininkas apgailestavo, nustojo veikti Michiana apylinkė); atgaivinta sritinių suvažiavimų tradicija. Dr. Romualdai Kriaučiūnui, vicepirmininkui org. reikalams, organizavus ir Lietuvos fondų parėmus, suvažiavimai vyko Vidurio vakarų (Lemonte) ir Pietryčių (Philadelphia) apygardose. Ateinančiais metais tikimasi suvažiavimą surengti Vakaruose, o Dainavoje vyks dr. R. Kriaučiūno organizuojama ir LF remiama konferencija naujosios bangos ateivių vaidmeniui aptarti. Sugrįžta prie aplinkraščių leidimo (išleisti 5). Pirmininkas pasidžiaugė, kad daugiau kaip 90 proc. apylinkių jau yra pasiekiami internetu, kas palengvina bendravimą. LB turi 60 apylinkių ir 9 apygardas (tarybos sesijos metu sukurta 10-oji). Dar keturiose vietovėse LB atstovauja igaliojiniai.

„Esame sustiprinę dėmesį periodinei lietuviškai spaudai. Leidžiame anglų kalba žurnalą 'Bridges' (red. Rasa Jušienė), Socialinių reikalų tarybos žinioje eina 'Pensininkas' (red. Karolis Milkovaitis), JAV

JAV LB krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys.

JAV LB tarybos prezidento pirmininkė Regina Narušienė sesijos dienos šventę gimtadienį. Iškilmingos vakarienės metu ją pasveikino ir Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė.

LB globojamas veikia 'Lituanus' fondas, kuris leidžia 'Lituanus' žurnalą. Švietimo taryba leidžia vaikų mėnesinį žurnalą 'Eglutė' (red. Regina Kučienė). Noriu pasidžiaugti, kad periodiniai leidiniai išsina laiku ir neturi finansinių bėdų, – kalbėjo A. Gečys. – 'Draugo' dienraštyje Socialinių reikalų taryba, vadovaujama Birutės Jasaitienės, veda nuolatinį socialinių patarimų skyrelį, šios kadencijos metu įkurtas naujajai bangai skirtas 'Žinotina' skyrelis, kurį veda Krašto valdybos vicepirmininkė Dalia Badarienė. Abiejose skyreliuose spausdinama informacija persispausdina kita išeivijos spauda. JAV LB turi savo tinklalapį.

Apžvelgdamas atskirų tarybų veiklą, A. Gečys pasidžiaugė naujai susikuriantėmis liuanistinėmis mokyklomis, sėkmingai rugsėjo mėn. vykusiu Švietimo tarybos (pirm. Dalilė Polikaitienė) vykdymo aukų rinkimo liuanistiniam švietimui vajumi.

Vienu žinomiausių LB veiklos barų pirmininkas pavadinio Socialinių reikalų tarybos darbą. Ši veikla yra labiausiai suprantama visuome-

nei ir nuoširdžiausiai remiama, nes rodo dėmesį Lietuvos vaikui, Lietuvos žmonėms. „Čia didelį darbą atlieka Birutė Jasaitienė”, – šiuos pirmininko žodžius sesijos dalyviai palydėjo plojimais. „Kultūros taryba toliau vykdė plačią, šakotą veiklą: knygų pristatymai, dramų kūrinų konkursas, premijų šventės, poezijos popietės, jaunųjų atliekų festivalis, sukaikių minėjimai, koncertų ruošia, o šių metų savo kultūros veiklą ir daugelio metų veiklą tarybos vadovė Marija Remienė apvainikavo sėkmingais 'Ažuoliuko' koncertais JAV”, – kalbėjo Krašto valdybos pirmininkas.

Beje, prie JAV LB tarybos veikiančios komisijos pasiūlė ir taryba patvirtino rezoliucijas-pažangas Birutei Jasaitienei ir Marijai Remienei už jų atsidavusį darbą.

Pats 13 metų vadovavęs Visuomeninių reikalų tarybai, A. Gečys labai aukštai įvertino šio padalinio darbą: „pajėgesnės tarybos nėra buvo, kaip tos, kurias vadovauja Algis Rimas”. Įvertintas Mokslo tarybos ir jos pirmininko dr. Stasio Bačkaičio darbas. Pastaruoju metu ši ta-

JAV LB XVI tarybos II sesija dirba. Priekyje iš kairės: Juozas Polikaitis ir Algimantas Garsys. Jono Urbono nuotraukos

ryba glaudžiai bendradarbiavo su LR Seimo ir JAV LB tarybos atstovų komisija, kurios posėdžiuose Lemonte dalyvavo didelė ir svari Lietuvos mokslo pareigūnų delegacija. Komisijos darbui dr. S. Bačkaičis sutelkė ir 14 išeivijos lietuvių akademikų būrį. Vienas ateities šios tarybos darbų – 2003 m. JAV vyksiantis eilinis Mokslo ir kūrybos simpoziumas.

Buvo gerai įvertinta su švietimu tampriai susijusi Religinių reikalų tarybos veikla (pirm. ses. Margarita Bareikaite) ir nerimauta dėl Jaunimo sąjungos, nepriklausomos institucijos, bet įstatymiais

ryšiais susijusios su JAV LB, veiklos. „JS išgyvena organizacinius sunkumus, ji nepajėgia užsitikrinti nišos išeivijos jaunimo organizacijų tarpe. Problemos, matyt, reiktų ieškoti tvirtesnės ideologijos stokoje, nesugebėjime susikaupti konkretiems uždaviniams”, – kalbėjo pirmininkas, pareiškęs, kad tai liečia organizaciją, bet ne atskirus narius.

Pasidžiaugta, kad vicepirmininko Rimo Gedeikos iniciatyva atgaivinamas sportinis judėjimas rytiniame JAV pakrastyje, kad krašto valdyba sugebėjo atstatyti gerus santykius su Amerikos lietuvių taryba, Lituanistikos tyrimo centru ir Lietuvių fondu. „Praeities nesutarimai, manau, buvo tarp brolių”, – sakė A. Gečys.

Baigdamas JAV LB Krašto valdybos pirmininkas pasidžiaugė šių metų Vasario 16-osios aukomis. Gauta 40 proc. daugiau aukų, bet tuo pačiu paragino apylinkes susitelkti, renkant solidarumo mokestį, nes Lietuvių fondas lėšas skiria projektams įgyvendinti, o LB struktūrų administravimui reikalingos savos lėšos. Buvo geru žodžiu paminėta Philadelphia (pirm. Vytautas Bagdonavičius) ir St. Petersburg (pirm. Vida Meiluvienė) apylinkės, gerai vykdančios aukų rinkimą.

„Vienas pliusas, būnant valdžioje, yra dažnai spaudoje

SKELBIMAI

Paslaugos ELEKTROS [VEDIMAI] – PATAISYMAI Turū Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai. 773-779-3313 KLAUDIJUS PUMPITIS AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS. Agentas Frank Zapalis ir Off. Mgr. Auksė S. Kane kalba lietuviškai. FRANK ZAPOLIS 3208 1/2 West 95th Street Tel. (708) 424-8554 (773) 581-8554	Nekilnojamas turtas GREIT PARDUODA RE/MAX REALTORS OFF. (773) 229-8761 HOME (708) 425-7160 MOBIL. (773) 590-0205 RIMAS L. STANKUS • Greitas ir sąžiningas pataravimas • Nuosavybių įkainavimas veltui • Perkame ir parduodame namus • Pensininkams nuolaida Nori išsinuomoti Vyresnio amžiaus pensininkas ieško buto Čikagos pietvakariuose. Tel. 773-472-1249. Siūlo darbą Skubiai reikalingi vairuotojai perkraustytojai Skokie perkraustytojai imonei. Tel. 847-675-6617. Window Washers Needed! 40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. L.A. McMahon Window Washing. Tel. 800-820-6155. Reikalingi darbuotojai pardutuvų valymui TN ir IN valstijose. Pageidautina vyrų. Atlyginimas nuo \$1,500 iki \$1,800. Tel. 615-554-3161.
---	---

GRAUDI SUKAKTIS

Spalio mėnesio 11 dieną sukako lygiai vienas mėnuo nuo brutalaus teroristų užpuolimo New Yorke, sugriaužiant Pasaulio prekybos centro pastatus ir gerokai sužalojant Pentagoną. Prekybos centro aukų priskaiciuojama per 6,000, o ir Pentagone žuvo 189 asmenys.

Spalio 11 dienos ryte Amerikos prezidentas Bush pradėjo liūdno sukakties programą su turininga, gaudžia, bet taip pat viltį nešančia, patriotiniu jausmų sukeliančia kalba. Sukakties minėjimas vyko erdvioje aikštėje, šalia apgriauto Pentagono pastato. Gausioje susirinkusių minioje, be Pentagono atstovų, buvo daugybė kariškonių uniformomis apsirengusių asmenų, o pirmosios eilės sėdėjo senatoriai ir kiti iškilūs žmonės. Prezidento kalbą nuolat pertraukinėjo publika ilgomis, triukšmingomis ovacijomis. Kalbėdamas apie padarytą žalą, pareiškdamas užuojautą žuvusiųjų artimiesiems, prezidentas taip pat pripažino, kad toji tragedija labai sustiprino Amerikos piliečių vienybę ir patriotizmo jausmus. Jis pakartojo šiuos tvirtinimus, kad kaltininkai bus surasti ir nubausti. Po to trumpą ir labai gaudžią kalbą pasakė Pentagono atstovas. Ir jam buvo sukelto ovacijos. Į pabaigą kartu su puikiu choro visa publika giedojo „God Bless America”.

Tuo pačiu metu ties buvusio prekybos centro griuvėsių krūva didžiulė minia susirinko taip pat paminėti tą tragikalią įvykį ir pagerbti nekaltai žuvusius. Po New York mero Guliani kalbos, keli dvasininkai sukalbėjo maldas ir minia sugiedojo „God Bless America”.

Teko patirti, kad daugelyje Amerikos vietovių toji graudi sukaktis buvo minima, o Clevelando Šv. Jono katedroje 9 val. ryto buvo aukojamos gedulingos mišios. Mokyklose skelbiamos susikaulimo minutės ir taip pat giedama kokia nors patriotinė giesmė ar daina.

Tuo pačiu metu virš Afganistano skraido Amerikos

lektuvai, bombarduoja karinius įrengimus ir tikisi pagaliau nubausti teroristų vadą bin Laden, kuris vis dar tebėra saugus ir gerai pasislėpęs. Keista, kad Afganistano prezidentas griežtai atsisako surasti teroristų vadą ir jį perduoti Amerikos teisingumui. Taip pat išliko propagandinės idėjos, kad Amerika esanti pasiryžusi skelbti karą musulmonams, nors kitos musulmonų valstybės griežtai protestuoja. Ameriką palaiko Egiptas, Irakas, Iranas, o visame pasaulyje, ypač Europoje ir kai kuriose Azijos valstybėse, kyla užuojautos ir protesto balsai, reikalaujami surasti teroro kaltininkus ir juos tinkamai nubausti.

Aurelija M. Balašaitienė

KURĖ GENOCIDŲ IR REZISTENCIJOS TEMOMIS

Rugsėjo viduryje beveik dvi savaites Lietuvos dailininkų grupė kurė tautos genocido ir rezistencijos temomis.

Rugsėjo 3-14 d. Vilniuje ir Lazdijų rajone Ragiskės kaime buvo suroštas kūrybinis menininkų pleneras „Menininkai istorijai”. Jame dalyvavo dailininkai Valentinas Antanavičius, Svajūnas Armonas, Arvydas Bagdžius, Rimas Zigmantas Bičiūnas, Gintaras Palemonas Janonis, Aloyzas Stasiulevičius, Aleksandras Vozbinas. Pasak plenerą organizavusio Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro, jo tikslas – supažindinti su tautos genocidu ir rezistencija. Savo darbais dailininkai pagerbė žuvusius ir gyvuosius Lietuvos laisvės kovų dalyvius.

Plenero metu buvo rengiami susitikimai su Laisvės kovų dalyviais, ekskursijos po rezistencijos kovų vietas, o rugsėjo 5-ąją įvyko konferencija – apskritas stalas „Menininkai istorinio lužo metu”. Jame dalyvavo dailininkai, istorikai ir kulturologai.

Plenero metu sukurta darbai buvo pristatyti Genocido aukų muziejuje Vilniuje.

(BNS)

RŪPINASI VILNIAUS SENAMIESČIU

Vilniaus savivaldybė padėjo remti gyventojų iniciatyvas išsaugoti autentišką senamiesčio architektūros detales.

Siekdama išplėsti vykdomų darbų apimtį, Senamiesčio atnaujinimo agentūra kviečia ir pačius gyventojus prie jų prisidėti – tvarkyti seniausios miesto dalies pastatus, aplinką, dar kartą primindama, kad Vilniaus senamiestis įrašytas į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.

Vilniaus senamiesčio gyventojai dėl dalinės finansinės paramos kviečiami kreiptis į Senamiesčio atnaujinimo agentūrą iki šių metų spalio 1 dienos.

Šiuo metu rengiama Senamiesčio tvarkymo programa 2002 metams. Joje numatyta paremti gyvenamųjų namų savininkų bendrijas, savininkus ir valdytojus, kurie pasirūpys tvarkyti namų fasadus, stogus, aplinką.

Programoje pirmą kartą numatoma remti ir išlikusių pastatų ar jo aplinkos autentišką architektūrą, dailės bei inžinerinių vertybių išsaugojimą arba restauravimą.

Vilniaus senamiesčio atnaujinimo agentūra yra parengusi ir platina gyventojams specialius informacinius leidinius „Kaip dalyvauti Vilniaus senamiesčio atgaivinimo programoje”. (Elta)

NEPAKANKA...

Atkelta iš 3 pl.

Siekime, kad kiekvienas lietuvis būtų vertinamas, kaip svarbus Bendruomenės narys, nes kiekvienas galime įnešti savo indėlį Bendruomenės gyvenimą, ją palaikyti ir išlaikyti. Kad nebūtų pavydo, bereikalingos konkurencijos, visiems vietos po saule pakaks. Tai mes turime padaryti dabar, nes vėliau gali būti per vėlu.

Pranešimas, skaitytas JAV LB XVI tarybos antrosios sesijos metu, 2001 m. spalio 12 d.

Lietuvių Bendruomenės sukaikių šventėje 2001 m. spalio 13 d. Jaunimo centre. Iš kairės Bronius Nainys, Socialinių reikalų tarybos pirm. Birutė Jasaitienė, Lietuvių fondo tarybos pirm. dr. Antanas Razma, LR socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė, Danutė Bindokienė, Lietuvos vycių centro valdybos pirm. Robert Martin, Jr., LF valdybos pirm. Povilas Kilius, JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys ir LR garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza.

Jono Kuprio nuotr.

JURGIS VALAITIS

Su Rytų Lietuvos švietimu betarpiškai susidūriau 1997 m. rugsėjo 1 d., kai turėjau progos ne tik pamatyti, bet ir išgyventi mokslo metų pradžios šventę Vilniaus ir Šalčininkų rajonų mokyklose. Neturėjo aukštų valstybės ir švietimo pareigūnų kalbų, grojo dūdų orkestras, mokiniai dainavo dainas ir Lietuvos himną. Mokiniai, tėvų lydimi, rinkosi su gelėmis mokytojams ir savo tarpe čiaušė, kalbėjo lietuvių kalba. Sužinojau, kad išskyrus Šalčininkų gimnaziją, mokyklos su lietuvių dėstoma kalba buvo pradėtos 1996 metais Vilniaus apskrities viršininko įstaigos.

Šių metų pavasarį, pagal Vilniaus apskrities švietimo ir socialinių reikalų direktorių Joną Vasiliauską, lietuviškų mokyklų, didesnių ir mažų, buvo 34. Lietuviškų mokyklų mokinių skaičius sparčiai augo. Pavyzdžiui, Turgečiuose per 2 metus jų skaičius padidėjo nuo 8 iki 107, Butrimonyse — nuo 13 iki 50, Čiužakampyje nuo 9 iki 44. Na, o Lavoriškėse nuo 8 iki 60. Nauja mokykla Lavoriškėse duris atvėrė šių metų sausio 9 dieną. Ši mokykla pažymėtina tuo, kad atsirado bendromis Vilniaus apskrities ir JAV bei Kanados lietuvių pastangomis. „Ar būtume pastatę Lavoriškėse lietuvišką mokyklą, jei ne Tautos fondas“, — sakė Jonas Vasiliauskas.

Man teko šios mokyklos atidaryme dalyvauti ir pasidžiaugti, kad prieš 3 metus kilusi mintis talkinti mokyklai Vilniuje, įgavo tokį gražų ir apčiuopiamą pavaldą. „Tokia šviesi lyg lėlija sužudo Lavoriškių žemėje, nuostabi lietuviška gėlė“, rašė Bernardas Šaknas, Valstiečių laikraščio korespondentas mokyklos atidarymo proga.

Atidaryme dalyvavo vyskupas J. Boruta, Seimo pirmininko pavaduotojas A. Skardžius, Vilniaus apskrities viršininkas A. Kudzyš, švietimo ir mokslo ministerijos atstovas D. Numgaudis ir gausus būrys svečių. Visi žadėjo paramą ir globą. Lavoriškių mokyklos švietimo bei atidarymo iškilnėse dalyvavo vietinės bažnyčios klebonas A. Markauskas. Įdomu, kad šis kunigas, kilęs iš Dieveniškų kaimo ir gražiai kalbantis lietuviškai, archyve suradęs savo senelio lietuvišką kilmę liudijantį dokumentą, pavadė Markovskij atlietuvino. Kun. Markauską tenka sveikinti, bet tai ne išimtis, o nusako daugelio vietinių per 100 ar 150 metų sulenkintų šeimų tragišką likimą, kai vietinė valdžia bruko lenkų ar rusų kalbą ir per ją svetimą tautinę nepriklausomybę.

Praėjo daugiau kaip metai, kai Lietuva, įskaitant ir Vilniaus kraštą, atgavo nepriklausomybę, o lenkiškos mokyklos ir toliau nustelbia lietuviškąsias. Taigi yra ir kita medalio pusė.

Neseniai skaitėme „Tėviškės žiburiuose“. „Pietryčių Lietuvos savivaldybių darbuotojai, seniūnai, pavieniai darbdaviai grubiai verčia tėvus perkelti savo vaikus iš lietuviškų švietimo įstaigų į lenkiškas (Milkūnai, Jurgelionys, Čiužiakampis, Dieveniškės); tėvams, kurių vaikai lanko lietuviškas švietimo įstaigas, neįmanoma įsidarbinti, negauna lengvatų socialinių pašalpų ir t.t.“.

Savivaldybės įtvirtino nuostatus, kad už darželį apmoka tėvai. Lenkijos „Caritas“ skiria didžiules lėšas ir apmoka tėvų mokesčių tik už lan-

kymą lenkiškų darželių. Vilniaus ir Šalčininkų rajonų savivaldybės stato naujas lenkiškas mokyklas (Kalveliai, Grigaičiai, ir kt.), o lietuviškos mokyklos baigia griūti (Nemenčinėje ir Paberžėje).

Pasaulio banko paskola (keli milijonai litų) taip pat panaudota tik savivaldybės pavaldume esančioms lenkiškom mokykloms.

Kaip aiškiai rodo etnografinių tyrimų rezultatai Vilniaus — Šalčininkų — Seinų kraštas nuo seno buvo lietuviškas. Tai liudija ir gražūs lietuviški vietovardžiai. Išties kaimai kalbėjo lietuviškai. Dalis gyventojų kitos kalbos iš viso nemokėjo. Tai patvirtino praėjusio šimtmečio pradžioje patį lenkų išiešti kalbos ploto žemėlapias.

Lietuvių nacionalizmui su-tramdyti, sovietinė vyriausybė, pradedant 1951 m., įsteigė Vilnijos krašte 367 lenkiškas mokyklas. Šiam kraštui perėjus Lenkijos valdžiai, lenkinimas įvairiais būdais buvo vykdomas Lenkijos vyriausybės.

Štai kaip rašoma dr. Kazimiero Garšvos paruoštame straipsnyje Devintasis Lietuvos lenkinimo laikotarpis: „Atkūrus Lietuvos respubliką (1990-ais metais) polonizacija, pavadinta Lietuvos lenkų atgimimu, žymiai sustiprėjo. 1991 metais jau buvo 148 vaikų darželiai, 123 mokyklos, su dėstoma lenkų kalba. Šie skaičiai kasmet augo. 1989 m. vasario 12 d., dar Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos buvo priimtas įstatymas pagal kurį švietimas ir kultūra pavadama savivaldybėmis“. Šis įstatymas galioja ir dabar ir jis tapo lietuvių, gudų ir rusų lenkinimo įrankiu. Pasitelkiant užsienyje išleistus vadovėlius ir iš svetur atvykusius mokytojus, ugdomi Lietuvos valstybei nepritariantys ir net ją niekinantys jauni žmonės.

Rajonų žinioje esančių mokyklų lietuviškoms klasėms atsisakyti, joms įsikurti savivaldybės neskiria reikiamų lėšų. Tuo pat metu Lietuvos įstatų buvo leidžiami vadovėliai lenkų kalba lenkiškoms mokykloms Lietuvoje.

Vilniaus apskrįčiai pagal gyventojų prašymus įsteigus 20 mokyklų valstybine kalba, lenkinimo akcija dar sustiprėjo. Lenkų tautybės žmonių tvarkomų savivaldybių veikla yra prolenkiška. Lietuviškoms mokykloms trukdoma veikti. Yra atvejų, kad lietuviškos mokyklos buvo uždarytos. Atleidžiami iš darbo savivaldybių žinioje dirbantys žmonės, kurie išdrįsta leisti vaikus į lietuviškas mokyklas.

Nevykdam Lietuvos Respublikos bei tarptautinių įstatymų, gyventojams nesudaroma galimybės pasirinkti mokyklą pageidaujama kalba. Nėra galimybių visiems Lietuvoje augantiems vaikams išmokyti valstybine kalba, kuria visi galėtų bendrauti. Ji yra būtina jaunimui Lietuvoje siekti aukštesnio mokslo, o tuo pačiu sudaryti geresnio ekonominio gyvenimo sąlygas. To savo vaikams nori Vilnijos krašto gyventojai ir dėl to prašo švietimo vadovybę išplėsti lietuviškų mokyklų tinklą, pradedant darželiais.

Taciau palyginti nedidelis skaičius lenkų rinkimų akcijos atstovų turi kitokių planus. Jie siekia, kad į savivaldybes būtų išrinkti jų nuomonės žmonės, kurie kreiptų švietimui skiriamas valstybines lėšas į vietines lenkiškas mokyklas. Tai siauras ir vie-

Tautos fondo taryba 2001.05.12. Sėdi iš kairės: TF valdybos pirm. Algis Vedeckas, TF garbės pirm. Juozas Giedraitis, tarybos pirm. Jurgis Valaitis, tarybos vicepirm. Pranas Povilaitis, tarybos sekretorė Nijolė Braženaite-Paronetto; stovi: Kestutis K. Miklas, Jonas Vainius, tarybos vicepirm. Jonas Vilgalys ir Jonas Pabedinskas. Tarybai dar priklauso Algirdas Lukoševičius, Kostas Norvila, Evaldas Remeža ir Saulius Sirusas.

našališkas požiūris. Kalba neatskiriama iš kultūros, su lietuvių valstybe, su pilietiškuumu, tėvynės meile, patriotizmu.

Lietuvos švietimo vadovybė, pirmąjį dėmesį skyrusi pilietiniam ugdymui, pastaruoju metu ypač paruošusi „Patriotinio ugdymo įgyvendinimo programą“. Šioje programoje pabrėžiama, kad patriotizmas yra neatskiriama visuomeniškumo auklėjimo dalis.

Patriotizmas, tai tėvynės meilė:

- pasireiškianti pagarba ir išsipareigojimu Lietuvai
- palaikoma Lietuvos piliečių bendrumo pajautimo ir bendradarbiavimo džiaugsmu.

- paremta geru Lietuvos istorijos ir kultūros pažinimu.

- įkvėpanti pasitikėjimą savo ir kitų jėgomis, norą būti naudingai bei ryžtą dalyvauti visuomeniniame gyvenime ir kurti modernią demokratinę Lietuvos valstybę (ir t. t.).

Gal ypatingai pažymėtinas bendradarbiavimo reikalas ir didžiulis. O kaip bendradarbiauti be bendros valstybinės kalbos? Ši programa ypatingai svarbi Rytų Lietuvos švietimui, apie kurį šandien čia kalbama.

Tautos fondo parama, kaip ir mes ją vadinam, Lietuvos paribų ir užribių mokykloms, nesiribojų, Lavoriškėmis. Tai pagrindinė Tautos fondo veiklos sritis, kuriai proporcingai skiriama didžioji mūsų išteklų dalis. TF nuostatuose pasakyta, kad demokratijos puoselėjimas Lietuvoje yra pagrindinis TF uždavinys. Kaip rodo pastarųjų dienų patirtis, to tikslą siekiant, kelias dar tolimas.

Norėčiau pabaigti citata iš aukščiau minėtos ŠMM paruoštos „Patriotinio ugdymo įgyvendinimo programos“:

„Europos tautos, jungdamosios ir Europos sąjungą, kaip tik ir siekia išsaugoti kiekvieną savo kultūrinį ir tautinį pobūdį, savo vidinį, politinį,

socialinį ir kultūrinį bendrumą, nes tikra demokratija neįmanoma be stipraus demokratinės valdžios suvereno — tautos“.

Kad patenkintų šią sąlygą, Lietuvos mokykla turi būti tautinė su lietuvių dėstomąja kalba.

Lietuva išsipareigoja remti tautinių mažumų poreikius švietimo srityje. Tačiau vargu ar lietuviška mokykla turėtų būti kampininkė savo namuose.

Mokyklų steigimas, tvarkymas ir išlaikymas yra valstybinio masto reikalas, kurio visuomeninės organizacijos negali patenkinti. Išimties atveju Tautos fondas ir ateityje stengsis telkti išeivijos lietuvių ar net kitataučių paramą Lietuvos mokykloms, skatinamas mokyklų įdrukinimą ar kitais būdais ypatingą dėmesį skirdamas tautinio ugdymo reikalui, nes kokia bus Lietuvos mokykla, tokia bus ir Lietuvos ateitis.

Rugsėjo 11-osios katastrofa ir po to buvę įvykiai išryškino, kiek patriotiškai yra amerikiečiai, galima sakyti Amerikos tauta. Sekime jų pavyzdžiu visi, kas esame Lietuvoje ar išeivijoje, ar svetur.

Kiek galėsime padėsime ir bendromis jėgomis pasieksime daug daugiau.

Iš to, kas čia pasakyta, galima būtų padaryti tokias išvadas:

Kadangi Europos Tautos, jungdamosios ir Europos sąjungą, siekia išsaugoti kiekvieną savo kultūrinį ir tautinį tapatumą;

kadangi tikra demokratija neįmanoma be stipraus demokratinės valdžios suvereno — tautos;

kadangi patriotinis ugdymas visoje Lietuvoje tampa viena demokratijos plėtrios sąlyga, puoselėjant lietuvių kultūros, tautinės savimonės ugdymą ir lietuvių kalbos mokėjimą;

svarbu lietuvių kalbai skirti ypatingą dėmesį.

Pietryčių Lietuvoje, ypatin-gai to tėvams pageidaujant, sudarytos sąlygos, kad lietuvių kalbos mokymas būtų pavalkus ir visiems prieinamas, įskaitant dėstymą valstybine kalba mokyklose.

Tautinės mažumos Lietuvoje turi visas konstitucijos garantuotas teises, tačiau, lietuviška mokykla ne.

Jurgio Valaitio įvadinis pranešimas LR Seimo ir JAV Lietuvių Bendruomenės atstovų komisijos posėdžiui 2001 m. spalio 10 d. Pasaulio lietuvių centre, Lemont, Illinois.

RAGINA KELIAUTI Į VILNIŲ

Vilnius vis dažniau pristatomas prestižiniuose užsienio turizmo leidiniuose kaip patraukli vieta tiek kultūriniam, tiek verslo turizmui. Ši rugpjūtį pasirodžiusiam numerio Italijos turistinis žurnalas „Dove“ Vilniui pristatyti skiria net 11 gausiai iliustruotų puslapių.

Vilnius pristatomas kaip Lietuvos sostinė, kurioje vyksta aktyvus kultūrinis gyvenimas, kaip miestas, kurio architektūroje susipina neoklasicizmas, viduramžiai, ir barokas, aprašomi bažnyčių ir senoviniai Vilniaus kiemeliai. Ypač daug dėmesio skiriama kultūrai, pirmiausia, avangardo performansams, teatrui ir baletui, režisieriams Eimuntui Nekrošui, Rimui Tuminui ir Oskarui Koršunovui, dainininkui ir aktoriui Andriui Mamontovui.

Gausiai iliustruotame straipsnyje įdėtos Vilniaus arkikatedros Šv. Onos, Šv. Petro ir Povilo bažnyčių, senos Vilniaus universiteto, jaukių Senamiestio kavinių, Televizijos bokšto nuotraukos. Be dėmesio neliko ir bronzinės Žaliojo tilto skulptūros.

Spausdinamas žemėlapis, kuriame pažymėti prestižiniai Vilniaus viešbučiai, restoranai ir muziejai, pateikiama bendra informacija apie Lietuvą.

DEVYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. † A.

GEDIMINAS MICKEVIČIUS

Vienatvės keliu keliaudama, su meile, liūdesiu ir ilgesiu prisimenu mylimą Vyra a.a. Gediminą, vaikai Tėveli, vaikiai Tėtuką, kurio netekome 1992 m. spalio 22 d.

Viešpatie gailestingas, suteik jam Amžinąją Ramybę. Minint a.a. Gedimino brangų atminimą ir mirties sukaktį, šv. Mišios bus aukojamos Tėvų Jėzuitų koplyčioje Čikagoje š.m. spalio 21 d., 10 val. ryto.

Gimines, draugus ir visus, kurie jį pažinojo, prašome prisiminti a.a. Gediminą savo maldoje.

Liūdinti, laikinai pasilikusi žmona Zota, duktė Nijolė, sūnus Bernardas su žmona ir vaikiai Paulius ir Audra.

Poetėi

DANAI MICKUTEI-MITKIENEI

mirus, reiškiamo nuoširdžią užuojautą dukrai VIOLETAI ir visai GEDGAUDŲ šeimai, giminėms Lietuvoje ir kartu liūdimė.

Valerija Baltušienė

Nijolė ir Valentinas Kentai

Irena ir Jonas Vidžiūnai

Irena ir Eugenijus Vilkai

Korp. Giedrės ilgametėi narei

A. † A.

ALBINAI DUMBRIENEI

išsiskyrus iš mūsų tarpo, gilią užuojautą reiškiamo jos dukrai sesei VIDAI ir jos šeimai bei visiems artimiesiems ir liūdimė kartu.

Korp. Giedra

Mylimai Motinai

A. † A.

ANTANINAI URBUTIENEI

mirus, gilią užuojautą reiškiamo jos dukrai RŪTAI ir žentui POVILUI KILIAMS, seseriai ELENAI PURELIENEI su šeima, anūkams GINAI ir DIANAI su šeimomis, marčiai ELISABETH ir anūkams, gyvenantiems Vokietijoje.

Ina ir Jonas Kasčiai

Šaunios „Grandies“ šokėjos LB 50-mečio sukakties šventėje Jaunimo centre.

Jono Kuprio nuotr.

* Lietuvoje rusai sudaro

didžiausią tautinę mažumą — 8 proc. visų gyventojų. 1999 m. pradžios duomenimis, jų Lietuvoje gyveno kiek daugiau nei 300,000. Kaune, laikoma lietuviškiausiu miestu, gyvena apie 20,000 rusų, veikia kelios rusų bendrijos ir organizacijos. Visoje Lietuvoje, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento duomenimis, rusų visuomeninių organizacijų užregistruota net 56. Lietuvoje veikia 68 mokyklos rusų dėstomąja kalba, kuriose mokosi per 41,000 moksleivių.

„D. Elta“

* Lietuvių kino režisie-

riaus Audriaus Stonio dokumentinis filmas „Viena“ pelnė Didįjį prizą tarptautiniame naujų filmų festivalyje Splito mieste, Kroatijoje. Filmą buvo pripažintas geriausiu už „jautrų ir įvairų požiūrį į jaunos mergaitės jausmų pasaulį ir originalų techninių priemonių panaudojimą“. „Viena“ — tai dokumentinė juosta apie 6 metų mergaitės kelionę pas savo motiną, atliekančią bausmę moterų kalejime. Splito festivalio konkursinėje programoje dalyvavo 36 Europos valstybių, Kanados bei JAV filmai.

(BNS)

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Keturių mėnesių ir 2 savaitės Carolina Jessica Gurskas, pasisvečiavusi „Draugo“ redakcijoje, atrodo, pamėgo lietuvišką „Draugo“ dienraštį, o redakcija apsidžiaugė jauniausia skaitytoja. Jono Kuprio nuotr.

Švęsdamas savo Čikagos įstaigos pirmąjį gimtadienį, First Personal Bankas vaišins klientus tortu ir kava ketvirtadienį ir penktadienį, spalio 18 d. ir spalio 19 d., nuo 9 val. iki 5 val. p.p. ir šeštadienį, spalio 20 d., nuo 9 val. iki 1 val. p.p. Visi kviečiami atsilankyti, pasivaikinti ir pabendrauti su banko vadovybe bei tarnautojais. First Personal Banko adresas: 6162 S. Archer Ave. Tel. 773-767-5188.

Suvalkiečių draugijos metinis susirinkimas vyks spalio 23 d., antradienį, 1 val. p.p. Šaulių namuose, 2417 W. 43 St. Kvietiami visus dalyvauti.

Jonas ir Aušra Paronis, gyvenantys Darien, IL, prasišėdami prenumeratą, mūsų laikraštį parėmė 50 dol. auka. Tariaume nuoširdų acil!

Kun. K. Ambrasas, SJ, kas mėnesį lietuviškas Mišias aukos Beverly Shores Šv. Onos bažnyčioje. Šį rudenį jos vyks spalio 21 d., sekmadienį, 1 val. p.p., taip pat lapkričio 18 d. ir gruodžio 23 d. tuo pačiu laiku.

Skelbimai

Lietuvių fondui vajaus proga aukoję: \$300 dr. Augustinas Laucis, po \$100 Dalia Anysienė, dr. Milda Budrienė, JAV LB East St. Louis apylinkė, Donatas ir Daina Siliūnai, Algimantas Taškūnas, dr. Daina Variakojis. Nuoširdžiai dėkojame ir prašome siųsti aukas ir įsigyti bilietus lapkričio 3 d. pokyliui LF būstinėje — 14911 127 St., Lemont, IL 60439. Tel. 630-257-1616. Už \$100 auką galima gauti bilietą pokyliui nemokamai.

IMIGRACINĖS TEISĖS ADVOKATAS
AURELIUS BUTVILAS
Tel. 312-580-1217
135 S LaSalle #2300 Chicago, IL 60603
Galimos konsultacijos šeštadieniais

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

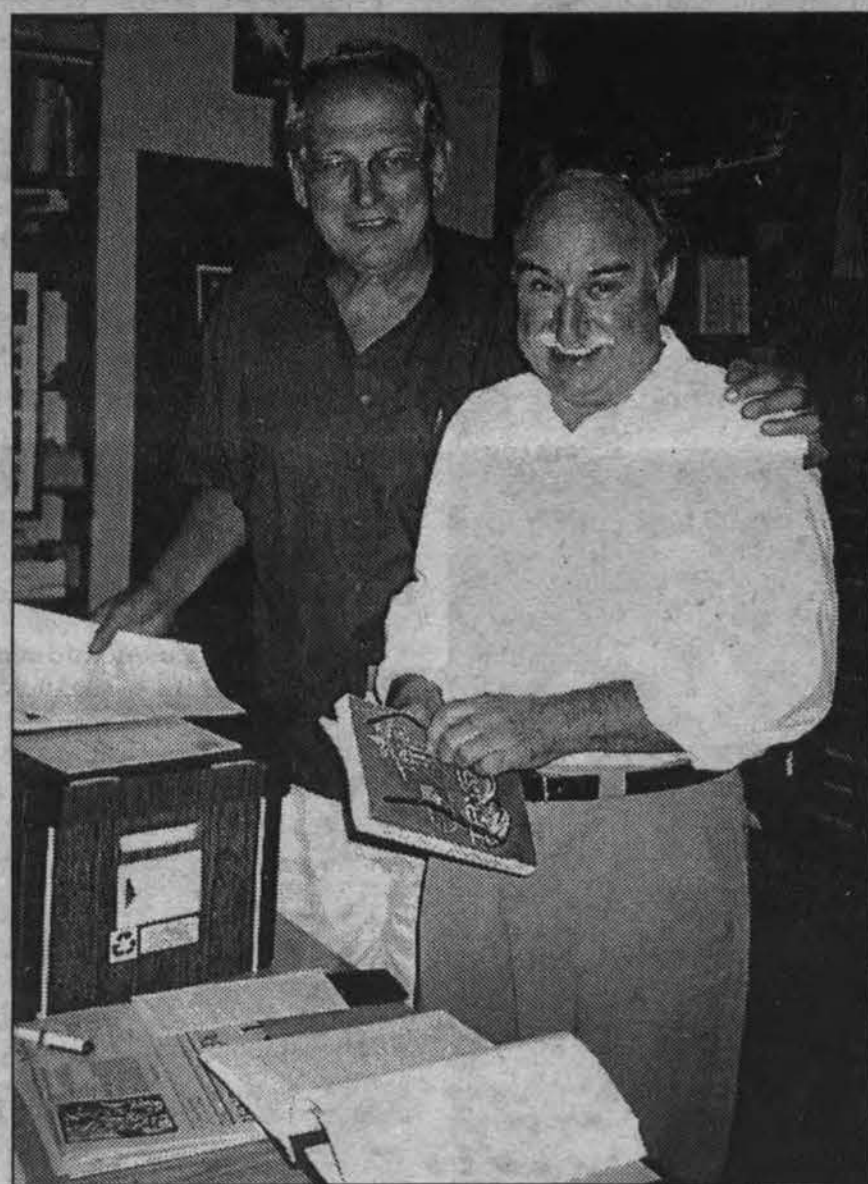
ADVOKATAS
Vytėnė Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Advokatas
Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700
E-mail: Gibaitis@aol.com
Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8 v.r. iki 5 v.v.
Šeštad. 8 v.r. iki 1 v.p.p.

Karštais lietuviškais blynais svečiai bus vaišinami Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje šį sekmadienį, spalio 21 d., po 8, 9 ir 10:30 val. r. šv. Mišių mokyklos salėje. Ateikite pasisvečiuoti ir pabendrauti! Visas pelnas bus skirtas parapijai!

Š. m. spalio 18 diena — prof. dr. Juozo Ereto 105 metų gimimo jubiliejus. Tą pačią dieną 4 val. p.p. Kauno Vytauto Didžiojo universitete, teologijos salėje, vyks iškilmingas minėjimas. Kalbės teologijos katedros dekanas, dr. Aldona Vasiliauskienė. Knygėlę „Užmirštieji Baltai“ pristatys Algimantas Zolubas. „Rūpinimasis“ su atitinkama memorioline lenta, kurią parūpino Algimantas Zolubas, bus pašventinti ir įamžinti universiteto patalpose.

Kokios spalvos, medžiagos ir fasonai bus madingi šį rudenį ir žiemą? Kokie populiariausi bus kasdieniniai ir išeiginiai rūbai? Visa tai sužinosite, atvykę į tradicinę madų parodą „Rudens simfonija“, kuri vyks lapkričio 11 d., sekmadienį, 12:30 val. p.p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Status ar atskiras vietas užsisakykite skambindami Žibutei Pranskevičienei tel. 630-257-0153 arba Dainai Siliūnienei tel. 630-852-3204. Madų parodą rengia PLC renginių komitetas.

Leonas Narbutis (dešinėje), JAV LB suakutvinės parodos rengimo komiteto pirmininkas, ir prof. dr. Jonas Račkauskas, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro direktorius. Jubiliejinė JAV LB paroda vyksta Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

Ona Petruilienė, gyvenanti Omaha, NE, pagerbdama savo a. a. vyro Stasio Petruilio atminimą, „Draugo“ leidybos paramai aukoja 100 d. Iš visos širdies dėkojame už dėmesį lietuviškai spaudai ir dosnumą!

Marquette Parko lietuvių namų savininkų narių susirinkimas šaukiamas š. m. spalio 19 d., penktadienį, 6:30 val. v. Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčios parapijos salėje, 6820 S. Washtenaw Ave. Susirinkime bus svarstomi du punktai: apylinkės reikalai ir susipažinimas su neseniai atvažiavusiais lietuvišiais. Nariai ir svečiai prašomi dalyvauti, o ypač kviečiami dalyvauti naujai atvykusieji. Po susirinkimo — kavutė.

Jaunimo centre šį šeštadienį vyks sporto šventė — stalo teniso, šachmatų, rankos lenkimo, virvės traukimo varžybos, linksomos estafetės. Šventė prasidės 2 val. p.p. JC mažojoje salėje. Čia taip pat veiks baras, gros muzika. Informacija tel. 773-581-6771.

JAV Lietuvių jaunimo sąjunga ruošia suvažiavimą ir kviečia lietuvišką jaunimą (nuo 16 metų amžiaus) bei kitas lietuviškas organizacijas gausiai dalyvauti. Suvažiavimas vyks lapkričio 24 d., šeštadienį (JAV Padėkos dienos savaitgalį), Pasaulio lietuvių centro Bočių menėje, Lemont, IL. Suvažiavimo pradžiai reikia rinktis 1 val. p.p., programa tęsis iki 5 val. p.p. Bus užkandžių pertrauka. Jei kiltų klausimų, rašykite JAV Lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkei Dainai Žemaitytei e-paštu daina@jauljs.com Daugiau informacijos www.jauljs.com

Čikagiškiams ir jų svečiams Čikagos meras ir jo raštine siūlo naują programą, kuri suteikia įvairiausių nuolaidų viešbučių, restoranų, teatrų ir kitų renginių lankytojams. Informacija ir bilietų užsakymas tel. 1-877-Chicago arba internete www.877chicago.com Pagalbinę informaciją taip pat galima gauti „Visitor Information Centers“ skyriuose: Chicago Water Works (163 East Pearson Street at Michigan Avenue), Chicago Cultural Center (77 East Randolph) ir parduotuvės „Sears“ viduje (iš State gatvės pusės) esančiame kioske.

Vysk. Jonas Kauneckas, Telsių vyskupijos augziliaras, dalyvavo JAV LB 50-mečio jubiliejaus iškilmėse. Šį ketvirtadienį, spalio 18 d. 7 val. v. Ateitininkų namuose yra ruošiamas vakaronė su vyskupu J. Kaunecku. Vyskupas yra viso pasaulio Ateitininkų federacijos Dvasios vadas. Visi ateitininkai, jauni ir vyresni, bei visa lietuviškoji visuomenė kviečiama dalyvauti.

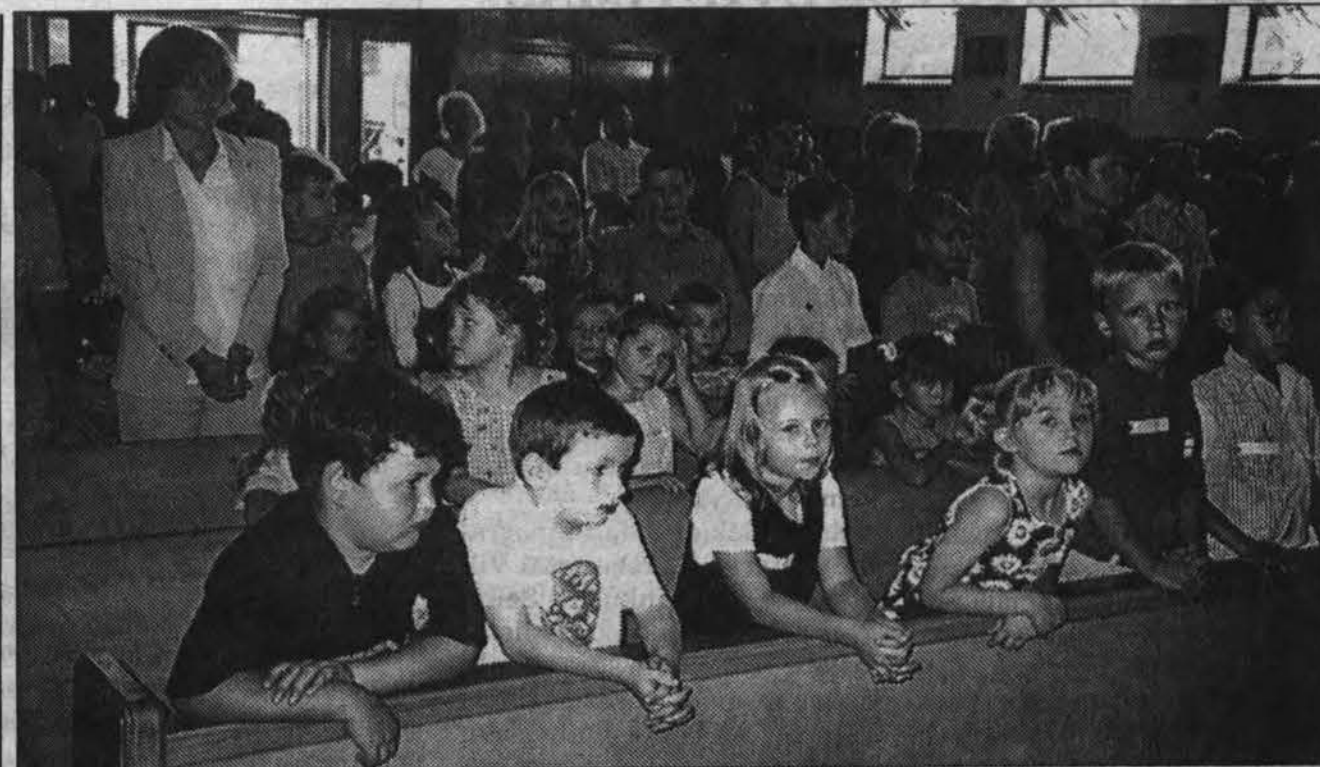
Amerikos lietuvių radijas (vad. Anatolijus ir Sigita Šluta) praneša, kad susidėjus nepalankioms aplinkybėms, tenka atšaukti š. m. lapkričio 18 d. Jaunimo centre numatytą Paltinų, E. Ivanausko ir S. Nevardaitienės koncertą. Rengėjai tikisi planuotą koncertą surengti ateinančių metų pavasarį.

Dirbi ir mokaisi. „Vaiko vartų į mokslą“ būrelis jau nuo 1998 m. remia pomokyklinius centrus Lietuvoje. Centruose dirbama su asocialių šeimų vaikais, kad vaikai toliau lankytų mokyklą. Lėšų telkimo „Laučių pietūs“ rengiami sekmadienį, spalio 28 d., Pasaulio lietuvių centre. Pradžią — 12 val. p.p. Vaikučių, jų tėvų, senelių ir kitų rėmėjų dalyvavimas pietuose padės „Vaiko vartų“ būreliui toliau vykdyti savo projektus. Bilietus galima užsakyti skambinant Nijolei Grigaliūnienei tel. 708-974-1262.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos narių susirinkimas vyks š. m. spalio 21 d., sekmadienį, 2 val. p.p. Šaulių namuose (2417 W. 43 St.) Čikagoje. Visiems kuopos nariams susirinkime dalyvavimas būtinas, po susirinkimo — užkandžiai ir malonus pabėdavimas.

Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyrius ruošia spaudos pokylį „Dirvai“ paremti. Šventė vyks spalio 20 d., šeštadienį, Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Gintaro salėje, 6500 S. Pulaski Rd. Pradžią — 6 val. v. (pabėdavimas), 6:30 val. v. — vakarienė. 7:30 val. v. — meninė dalis, kurią atliks Genovaite Bigenytė akompanuojant Gintei Cepinskaitei. Šokiams gros Stasės Jagminienės tautinė kapela. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti ir taip paremti mūsų spaudą. Vietas užsisakykite skambindami Matildai Marcinkienei tel. 708-499-2172.

Čiuożyklos Čikagos mieste atsidarys lapkričio 25 d., šeštadienį, ir veiks iki 2002 m. kovo 1 d., ketvirtadienio. Be to, šį sezoną turėtų būti atidaryta 11-oji miesto čiuożykla Midway Plaisance (Woodlawn Avenue at 59th Str.). Kitos čiuożyklos dar veiks: Avalon Park (1215 E. 83rd Str.); Garfield Park (100 N. Central Park Avenue); McKinley Park (2210 W. Pershing); West Lawn Park (4233 W. 65th Str.); Mt. Greenwood Park (3721 W. 111th Street); Riis Park (6100 W. Fullerton); Diversey Harbor (2601 N. Cannon Drive); Warren Park (6601 N. Western Avenue). Čiuożykla veiks ir miesto centre — Daley Bicentennial Plaza (Grant Park, 332 E. Randolph Street). Pačiužas bus galima išsinuomoti visose vietose. Taip pat siūlomos čiuożyzinimo pamokos įvairaus amžiaus mokykloms. Pamokos vyks 4 šeštadienius iš eilės, pirmosios — Rowan, Warren ir West Lawn čiuożyklose prasidės gruodžio 16 d., antrosios — Diversey, McKinley, Mt. Greenwood ir Riis čiuożyklose — sausio 20 d. Reikalinga išankstinė registracija. Daugiau informacijos www.chicagoparkdistrict.com arba tel. 312-742-PLAY.

Prieš Čikagos lituanistinės mokyklos atidarymą tėvų jėgų koplyčioje vyko šv. Mišios.

Dalios Badarienės nuotr.

ČIKAGOS LITUANISTINĖS MOKYKLOS ŠVENTĖS IR KASDIENYBĖ

Nepastebimai prabėgo rugsėjis — įstabus metų mėnuo. Jau nebėra kaitrios Čikagos vasaros, bet dar nėra ir tikro rudens — to nemalonaus ir ruškano. Rugsėjis — tarsi šviesioji įžanga į didįjį susikaupimą prie knygų. Per pirmąjį mokslo metų mėnesį jau beveik spėjome pamiršti šventinį šurmulį. Čikagos lituanistinėje mokykloje įsivyravo įprastas ir ritmingas darbas.

Mintimis sugrįžkime į mokslo metų pradžią. Rugsėjo 30 dieną mokyklos pedagogų kolektyvas susirinko į pirmąjį šiais metais posėdį. Vadovaujant sumaniam ir ilgametei šios mokyklos direktorei Jūratei Dovilienei, posėdžio metu dariniai derėjo šventiškas ir dalykiškas. Pasveikinusi su naujųjų mokslo metų pradžią, direktorė pasidžiaugė, kad šiemet išaugo ne tik mokyklos mokinių, bet ir mokytojų gretos. Į darnią pedagogų šeimą įsiliejo nauji kolegos: kunigas Kazimieras Ambrašas, mokytojos Genė Razumienė, Milda Razumaitė, Edita Kibildienė, Agnė Braziliūnaitė. Pirmojo posėdžio metu buvo patvirtinta ČLM mokyklos programa, metiniai planai, mokytojų tarybos funkcija — pareigos, susirinkimų — posėdžių tvarkaraštis, aptarta registracijos dienos darbotvarkė, rugsėjo mėnesio darbo planas...

Antrasis Čikagos lituanistinės mokyklos pedagogų kolektyvo posėdis vyko spalio 6-tą dieną. Šiame posėdyje mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė didelį dėmesį skyrė mokytojų darbo metodikos ir geriosios patirties sklaidos aktualijoms. Mokyklos vadovė pastebėjo, kad vis daugiau lietuvių atveda savo atžalas į lietuvių propaguojančią ir puoselėjančią mokyklą. Štai per-

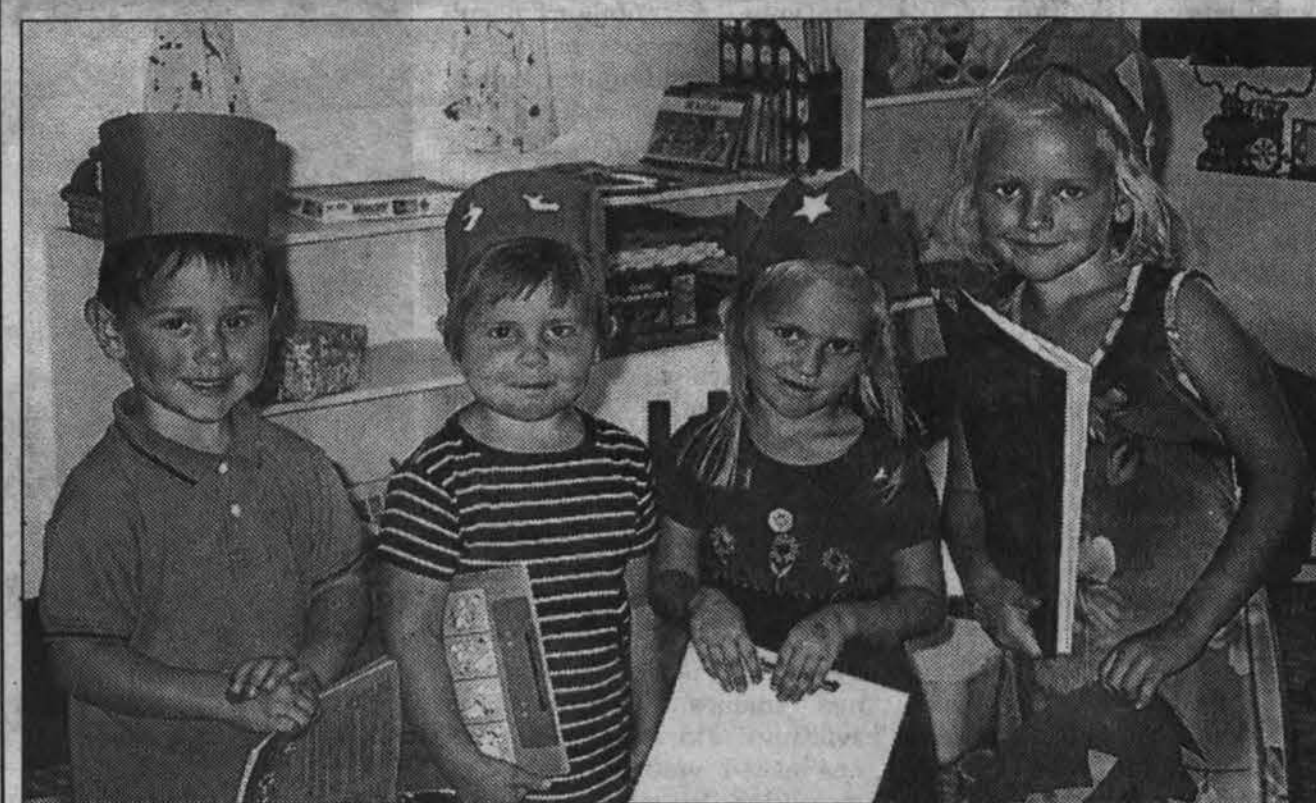
na mokykloje mokėsi apie 180 mokinių, o šiemet jų skaičius siekia jau 200!

Pirmą kartą mokyklos istorijoje turime tokią didelę (net septyniolika trejų metų amžiaus vaikų) kiškių klasę (mokytojos Silvija Eglėnaitė ir Rasa Zakarauskienė), net dvi — pirmųjų klases (1a klases mokytoja — Giedrė Starinskienė, 1b — Genė Razumienė ir Milda Razumaitė). Gausiai keturmečių lankomas vaikų ratelis (mokytojos Audronė Survilienė ir Jolana Valaitis), o štai 2-roje klasėje lietuvių kalbos ir kultūros pradmenų mokosi net 23 septynmečiai (mokytoja Renata Butauskienė). Pats didžiausias mokykloje — trečiųjų būrys (aštuonmečius moko mokytojos Edita Kibildienė ir Laima Viršinsienė). Juk tai mūsų lietuviškosios mokyklos ateitis ir viltys!

Zinoma, mielai pakviestume į mokyklą ir daugiau ikimokyklinio amžiaus vaikų, bet nebeturime tokios galimybės — trūksta patalpų (tai — viena opiausių mokyklos prob-

Tėvų komitetas pradėjo registraciją. Kairėje — komiteto pirmininkas Jonas Butauskas, dešinėje — narė Asta Zimkienė. D. Badarienės nuotr.

Čikagos lituanistinės mokyklos kiškių darželio mokinukai mokslo metų atidarymo dieną — rugsėjo 8-ąją. Iš kairės: Juozukas ir Jūratė Gurevičiai bei Silvija ir Viktorija Kulbokaitės. Dalios Badarienės nuotr.